

Login uczestnika

--

Pieczęć szkoły

Data urodzenia uczestnika

--	--	--	--	--	--	--

Dzień

Miesiąc

Rok

.....

**Wojewódzki Konkurs Geograficzny
dla uczniów szkół podstawowych województwa wielkopolskiego**

STOPIEŃ SZKOLNY

Rok szkolny 2022/2023

„Wielkopole na Czarnym Łądzie”

Instrukcja dla uczestnika:

1. Sprawdź, czy test zawiera **15 stron**. Ewentualny brak stron lub inne usterki zgłoś Komisji.
2. Czytaj uważnie wszystkie teksty i zadania.
3. Pisz czytelnie i używaj tylko długopisu lub pióra z czarnym lub niebieskim tuszem/atramentem. Nie używaj korektora.
4. Test, do którego przystępujesz, zawiera **13 zadań**. Wśród nich są zadania zamknięte i zadania otwarte wymagające krótkiej odpowiedzi.
5. Staraj się nie popełniać błędów przy zaznaczaniu odpowiedzi, ale jeśli się pomylisz, błędne zaznaczenie otocz kółkiem i zaznacz inną odpowiedź:

	X		X
--	---	--	---

6. Przy każdym zadaniu podano liczbę punktów, które możesz otrzymać za poprawnie wykonane polecenie.
7. W **zadaniach otwartych**, zapisz **pełne rozwiązania**, starannie i czytelnie, w miejscach wyznaczonych przy poszczególnych zadaniach. Pamiętaj, że pominięcie argumentacji lub istotnych obliczeń w rozwiązaniu zadania otwartego może spowodować, że za to rozwiązanie nie będziesz mógł dostać pełnej liczby punktów. Pomyłki przekreślaj (nie stosuj korektora).
8. Redagując odpowiedzi do zadań, możesz wykorzystać miejsca opatrzone napisem **Brudnopis**. Zapisy w brudnopisie nie będą sprawdzane i oceniane.
9. Możesz korzystać z linijki, lupy oraz kalkulatora prostego.
10. Podczas trwania konkursu nie możesz korzystać z pomocy naukowych, ani podpowiedzi kolegów – narażasz ich i siebie na dyskwalifikację. Nie wolno Ci również zwracać się z jakimikolwiek wątpliwościami dotyczącymi treści zadań do członków Komisji.
11. Za rozwiązanie arkusza możesz uzyskać maksymalnie **60 punktów**. Do stopnia rejonowego zakwalifikują się uczestnicy, którzy zdobędą co najmniej **48 punktów**.
12. Na udzielenie odpowiedzi masz **60 minut**.

Życzymy Ci powodzenia!

Wypełnia Komisja (po rozkodowaniu pracy)

.....

Imię i nazwisko uczestnika

Liczba uzyskanych punktów / 60

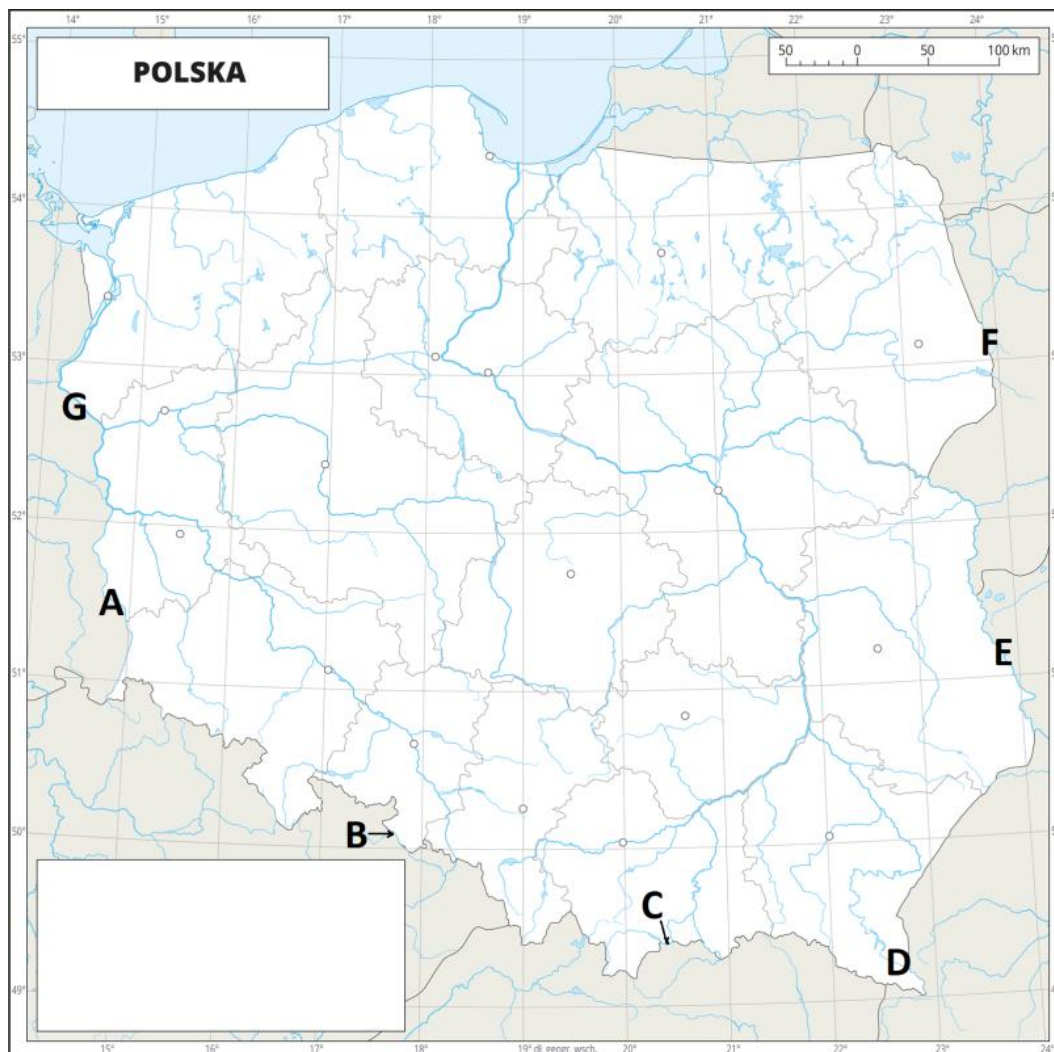
Wojewódzki Konkurs Geograficzny
dla uczniów szkół podstawowych województwa wielkopolskiego
STOPIEŃ SZKOLNY 2022/2023

Młodzi Geografowie postanowili zwiedzić Afrykę. Opiekun Koła Młodych Geografów przydzielił im zadania, które mieli wykonać podczas wakacji z rodzicami na terenie Polski, w ramach przygotowania do podróży na Czarny Ląd.

Zadanie 1. (0-6 pkt)

Liczba uzyskanych punktów: ____ / 6

Na mapie konturowej zaznaczono literami A - G wybrane rzeki graniczne Polski.

Uzupełnij tabelę. Do podanych województw dopisz nazwę rzeki granicznej, literę, którą oznaczono ją na mapie oraz kraj którego granicę ta rzeka stanowi.

Lp.	WOJEWÓDZTWO	NAZWA RZEKI	LITERA NA MAPIE	NAZWA PAŃSTWA
1.	Lubuskie i dolnośląskie			Niemcy
2.	Małopolskie		C	
3.	Podkarpackie	San		

Zadanie 3. (0-3 pkt)

Liczba uzyskanych punktów: ____ / 3

Janek ze swoją rodziną pojechał w czasie wakacji na Żuławy Wiślane i Nizinę Pruską. Otrzymał do wykonania zadania związane z pasem pobraża.

Na fotografiach przedstawiono Jezioro Drużno (Drużno) na Żuławach Wiślanych.

Na podstawie fotografii i własnej wiedzy **wybierz pojęcia spośród tych napisanych kursywą i uzupełnij zdania, tak aby były prawdziwe.**

Jezioro Drużno:

- A. Powstało w *delcie / estuarium* Wisły.
- B. Należy do jezior *głębokich / płytkich*
- C. Ze względu na genezę, należy do jezior typu *zakolowego (starorzecze) / deltowego*

Zadanie 4. (0-2 pkt)

Liczba uzyskanych punktów: ____/ 2

Janek z rodzicami zwiedził m.in. Malbork, Frombork i Elbląg. We Fromborku spacerowali szlakiem *Pana Samochodzika*, wysłuchali koncertu na jednych z najstynniejszych organów w Polsce i pochyłili głowę w miejscu pochówku Mikołaja Kopernika, który „wstrzymał Słońce i ruszył Ziemię”.

Na fotografii pomnik astronoma w archikatedrze.

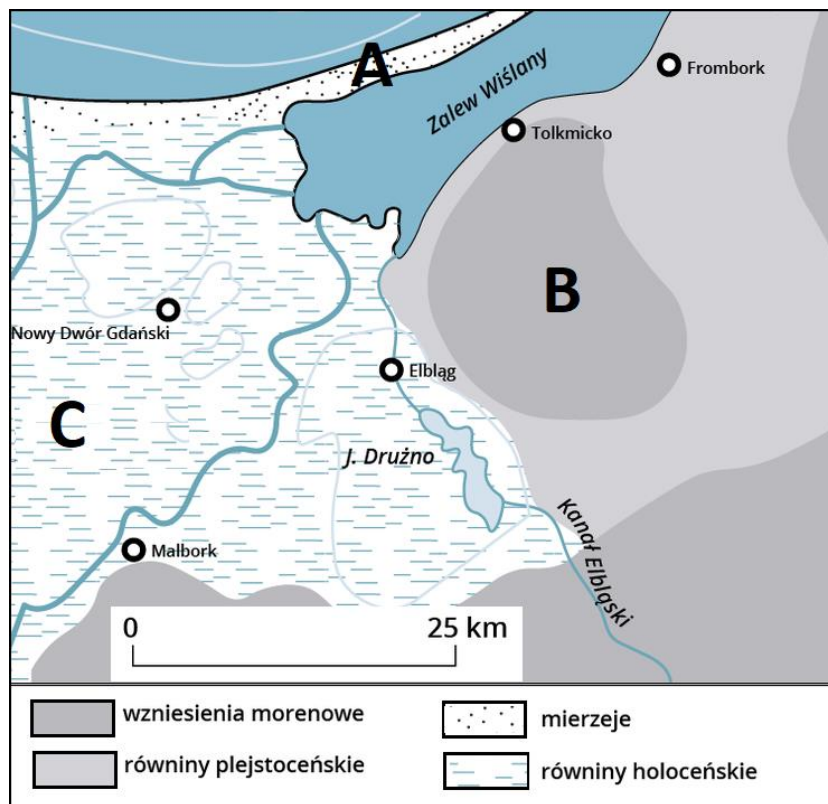
Wybierz dwa zdania prawdziwe dotyczące ruchu obiegowego Ziemi i jego skutków:

- A. Latem we Fromborku dzień trwa dłużej niż w Poznaniu.
- B. Latem we Fromborku Słońce góruje na wyższej wysokości niż w Poznaniu.
- C. Gdy w Poznaniu i we Fromborku zaczyna się lato Ziemia jest w najbliższym położeniu względem Słońca w ciągu roku.
- D. W pierwszy dzień astronomicznej jesieni dzień i noc w Poznaniu i we Fromborku trwają po 12 godzin.

Zadanie 5. (0-4 pkt)

Liczba uzyskanych punktów: ____ / 4

Na rysunku przedstawiono pochodzenie i cechy rzeźby okolic Zalewu Wiślanego i zaznaczono trzy miejsca literami A - C.

Uzupełnij tabelę. Dobierz prawidłowo obszar A - C do podanych poniżej informacji. Wstaw znak X w odpowiednie komórki tabeli.

Lp.	Informacja	Obszar		
		A	B	C
1.	Obszar, który powstał na skutek budującej działalności rzeki.			
2.	Obszar, który powstał na skutek budującej działalności fal i prądów morskich.			
3.	Obszar, który powstał na skutek budującej działalności lądolodu.			
4.	Obszar, który jest najbardziej zróżnicowany pod względem ukształtowania powierzchni.			

Zadanie 6. (0-2 pkt)

Liczba uzyskanych punktów: ____/ 2

Kasia z rodzicami zwiedzała pas wyżyn a swoje wakacje rozpoczęła od poznawania okolic Krakowa ale zakochała się w Ponidziu. Aby dobrze przygotować się do wyprawy na Czarny Łąd wykonywała różne zadania terenowe.

Na mapce zaznaczono Ponidzie znakiem X.

Podaj nazwę rzeki płynącej przez Ponidzie oraz zlewisko, do którego ta rzeka należy.

Nazwa rzeki:

Zlewisko:

Zadanie 7. (0-6 pkt)

Liczba uzyskanych punktów: ____/ 6

Na fotografiach A. – D. przedstawiono wybrane krajobrazy Polski a jedna pokazuje park narodowy, który zwiedzała Kasia.

A.

B.

C.

D.

Przyporządkuj do fotografii A. – D. prawidłowe krajobrazy spośród wymienionych poniżej a następnie podaj dwie litery, które przedstawiają krajobraz antropogeniczny.

Krajobrazy: *wyżynny Wyżyny Krakowsko-Częstochowskiej, nizinny Niziny Mazowieckiej, nadmorski Półwysep Słowiński, wysokogórski Tatry, rolniczy Wyżyny Lubelskiej, miejsko-przemysłowy Wyżyny Śląskiej*

Fotografia A. – krajobraz

Fotografia B. – krajobraz

Fotografia C. – krajobraz

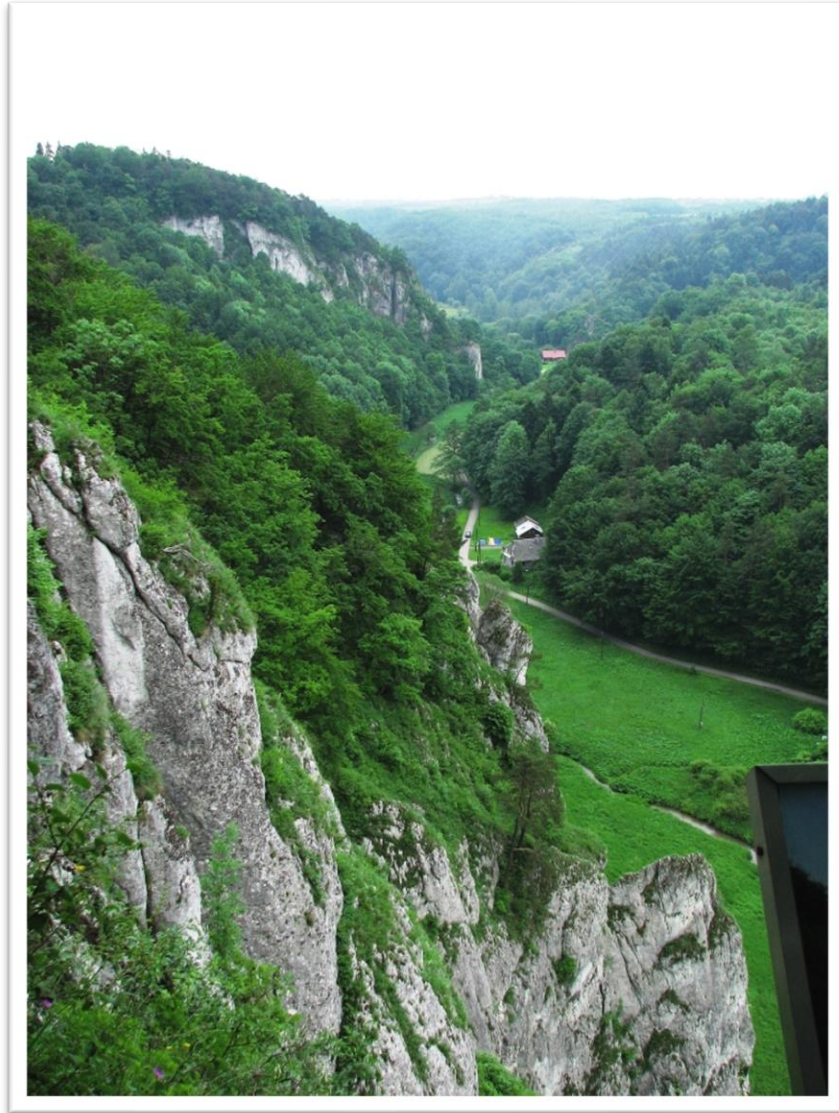
Fotografia D. – krajobraz

Krajobraz antropogeniczny przedstawia fotografia: oraz

Zadanie 8. (0-3 pkt)

Liczba uzyskanych punktów: ____/ 3

Wybierz trzy prawidłowe dokończenia zdania pasujące do krajobrazu przedstawionego na poniższej fotografii.

Krajobraz przedstawiony na fotografii:

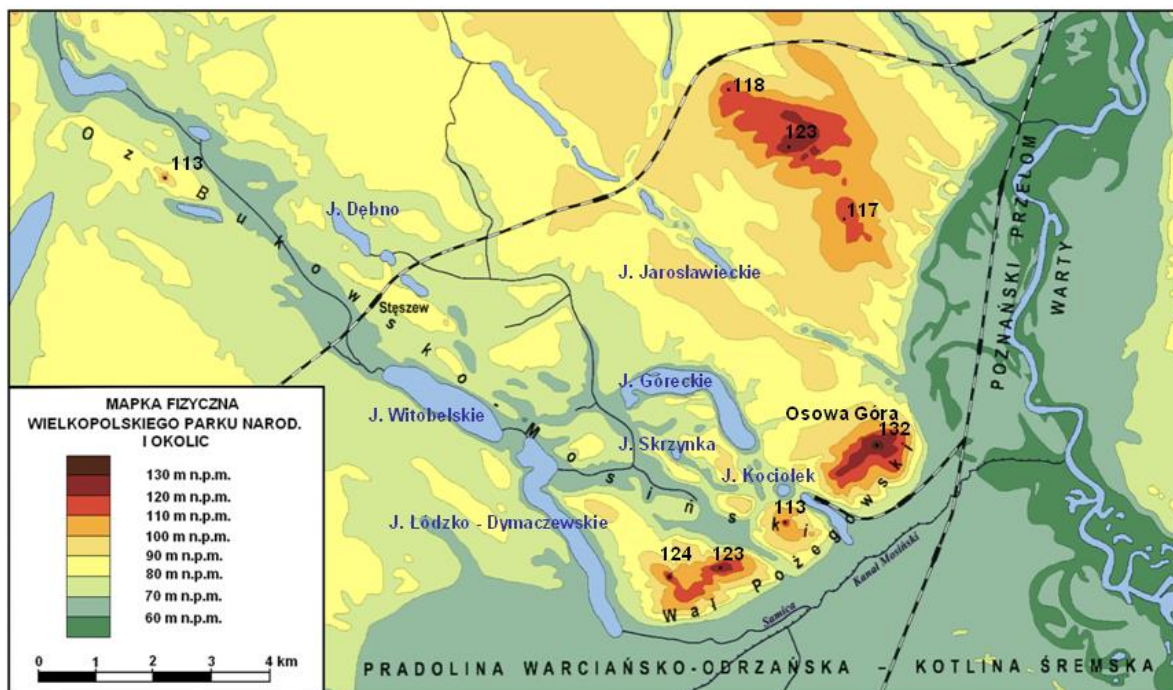
- A. Powstał na skutek działalności akumulacyjnej lądolodu.
- B. Przedstawia dolinę V-kształtną, która powstała na skutek akumulacyjnej działalności wód płynących.
- C. Powstał na skutek rozpuszczania skał wapiennych przez wodę przy udziale dwutlenku węgla.
- D. Rozwinął się w skałach granitowych.
- E. Cechuje się występowaniem wywierzysk, ponorów, mogotów i jaskiń.
- F. Powstał na wyżynie wapiennej.
- G. Występuje w Tatrzańskim Parku Narodowym.

Zadanie 9. (0-8 pkt)

Liczba uzyskanych punktów: ____ / 8

Rodzice Moniki nie dostali urlopu ale zabierali ją w weekendy na wycieczki rowerowe w okolice Poznania, między innymi do Wielkopolskiego Parku Narodowego.

Na rysunku przedstawiono rzeźbę Wielkopolskiego Parku Narodowego.

W tabeli opisano cztery formy rzeźby polodowcowej. **Rozpoznaj formy po opisie i podaj ich nazwy oraz dopisz przykłady tych form widoczne na mapce Wielkopolskiego Parku Narodowego świadczące o jego polodowcowym charakterze. Uzupełnij tabelę.**

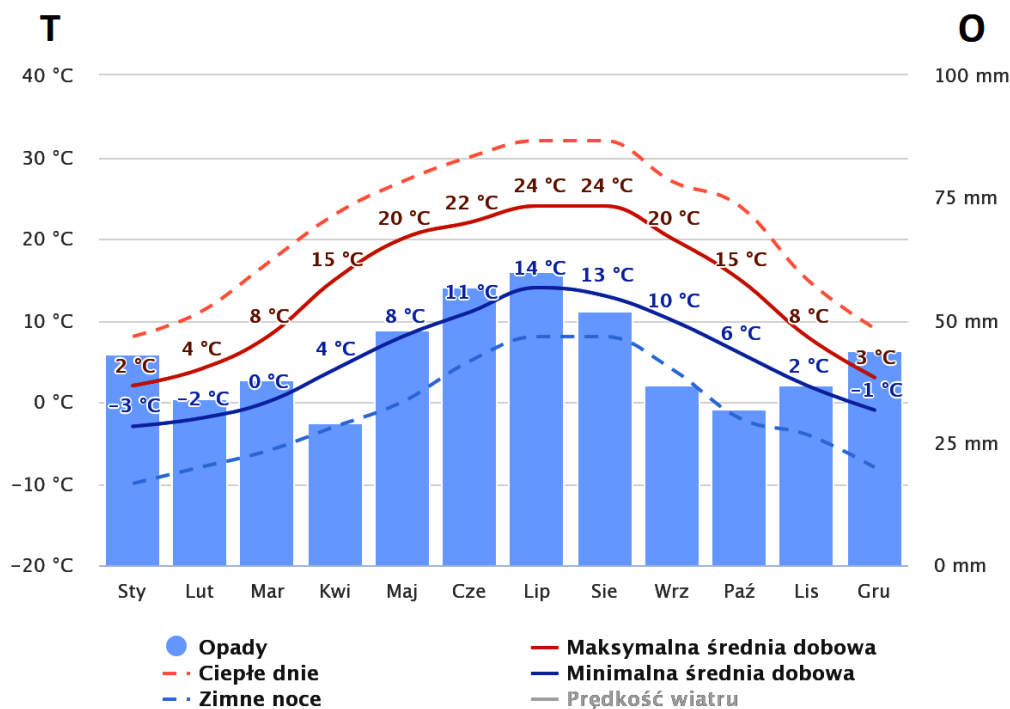
Lp.	Opis formy polodowcowej	Nazwa formy polodowcowej	Przykład na mapce
1.	Podłużne, wąskie i głębokie jezioro powstające przez działalność niszczącą rzek płynących pod lądolodem.		
2.	Piaszczysto-żwirowy, kręty wał, który powstał przez działalność budującą wód roztopowych w tunelach lądolodu.		
3.	Wzgórza zbudowane z gliny, powstające przez działalność budującą lądolodu wzdłuż jego czoła, wyznaczające jego maksymalny zasięg.		
4.	Bardzo szeroka dolina powstająca wzdłuż czoła lądolodu na skutek działalności niszczącej wód roztopowych.		

Zadanie 10. (0-4 pkt)

Liczba uzyskanych punktów: ____/ 4

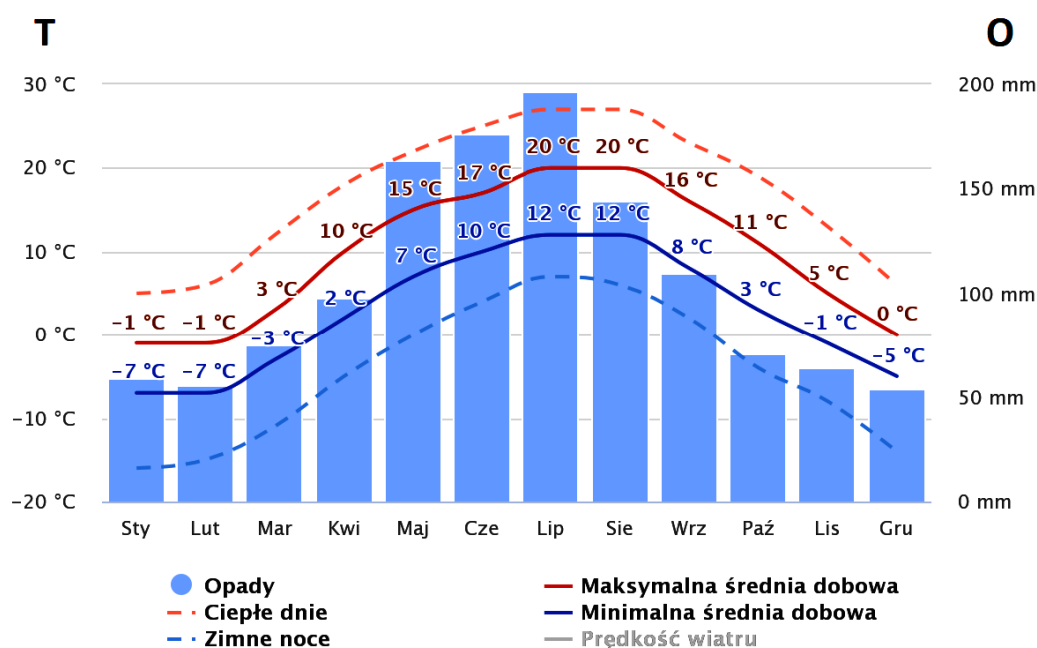
Janek pojechał z rodzicami w Tatry. Cała rodzina chodziła po szlakach podziwiając krajobraz wysokogórski. Janek miał porównać warunki klimatyczne panujące w górach oraz te panujące w Poznaniu. Na schematach przedstawiono klimatogramy Poznania i Kasprowego Wierchu.

Poznań, 69 m n.p.m.

meteoblue

Kasprowy Wierch, 1961 m n.p.m.

meteoblue

Porównaj klimatogramy Poznania i Kasprowego Wierchu i na ich podstawie podaj po dwa podobieństwa i dwie różnice w warunkach klimatycznych panujących w tych dwóch miejscach.

Podobieństwa:

1.

2.

Różnice

1.

2.

Zadanie 11. (0-1 pkt)

Liczba uzyskanych punktów: ____/ 1

Wybierz jeden główny czynnik, który wpływa na zróżnicowanie warunków klimatycznych w Poznaniu i na Kasprowym Wierchu.

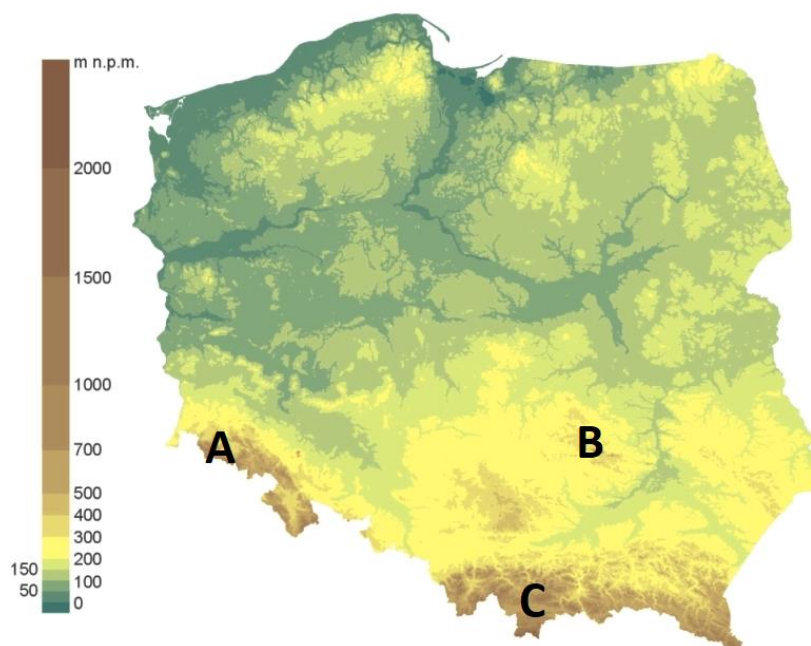
- A. Odległość od morza.
- B. Kontynentalizm klimatu.
- C. Masy powietrza napływające nad Polskę.
- D. Wysokość nad poziom morza.
- E. Fronty atmosferyczne.

Zadanie 12. (0-6 pkt)

Liczba uzyskanych punktów: ____/ 6

Pozostali uczniowie pojechali z rodzicami w różne pasma górskie Polski lub podziwiali inne parki narodowe.

Na mapie zaznaczono literami A - C trzy łańcuchy górskie występujące w Polsce.

W tabeli podano najwyższe szczyty zaznaczonych łańcuchów górskich na terenie Polski.

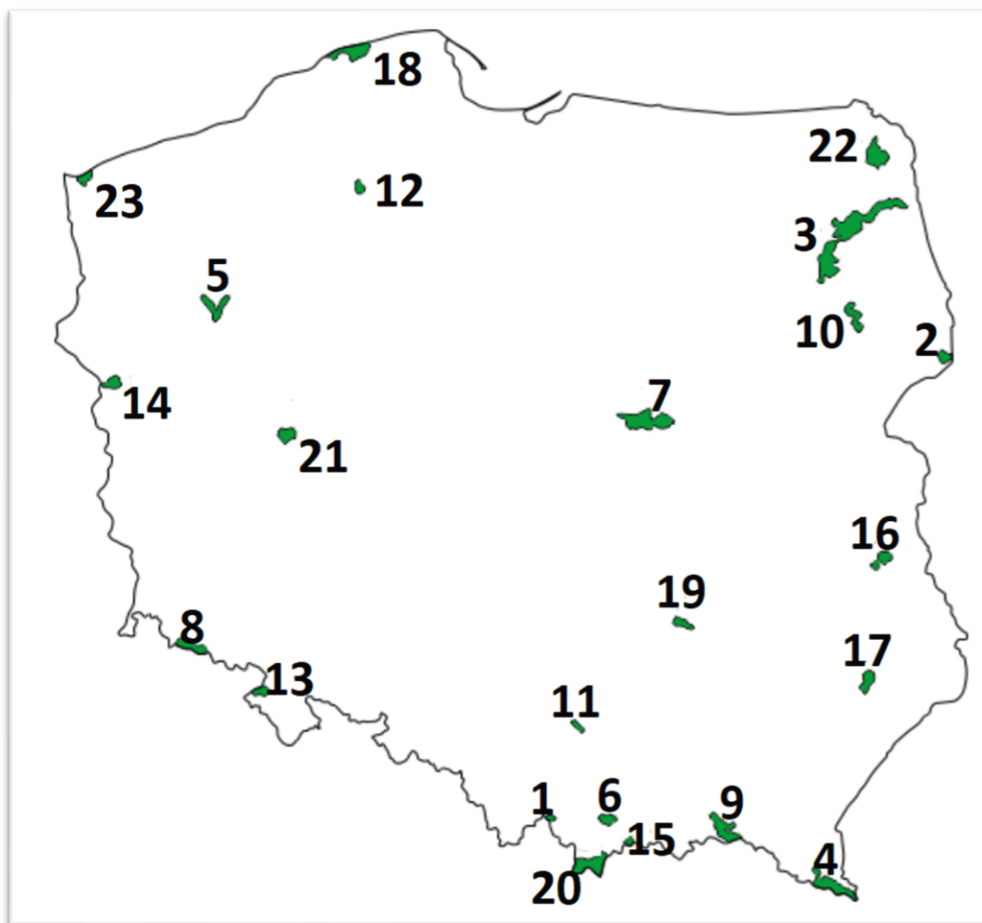
Uzupełnij tabelę. Do liter A. – C. dopisz nazwy zaznaczonych na mapie łańcuchów oraz nazwy pasm górskich, których kulminacje przedstawiono w tabeli.

Litera	Nazwa łańcucha górskiego	Nazwa pasma górskiego	Najwyższy szczyt
A.			Śnieżka
B.			Łysica (Skała Agaty)
C.			Rysy

Zadanie 13. (0-10pkt)

Liczba uzyskanych punktów: ____/ 10

Na rysunku zaznaczono parki narodowe utworzone na terenie Polski.

W tabeli opisano 5 wybranych parków narodowych.

Rozpoznaj parki narodowe po opisie. Uzupełnij tabelę - podaj nazwy opisanych parków narodowych oraz numer, którym zostały oznaczone na rysunku. Nazwy parków wybierz spośród wymienionych poniżej.

Parki narodowe: *Bieszczadzki PN, Białowieski PN, Drawieński PN, Biebrzański PN, Kampinoski PN, PN Gór Stołowych, Słowiński PN, Gorczański PN, Magurski PN, Wigierski PN.*

Wojewódzki Konkurs Geograficzny
dla uczniów szkół podstawowych województwa wielkopolskiego
STOPIEŃ SZKOLNY 2022/2023

Lp.	Opis parku narodowego	Nazwa parku narodowego	Numer na mapie
A.	Przez park przepływa Wisłoka w jej górnym biegu; występuje tu kilkadziesiąt jaskiń osuwiskowych z największą Jaskinią Geografów; w parku występują skały fliszowe; dominują lasy liściaste; w faunie spotkamy ze ssaków m.in. niedźwiedzia, żbika, rysia, borsuka, z ptaków — orła przedniego, bociana czarnego, z gadów — węża eskulapa, z płazów — salamandrę plamistą.		
B.	W parku występują największe w środkowej Europie ruchome wydmy, wysokość do ok. 50 m, z cmentarzyskami drzew; typowa roślinność wydмова (z mikołajkiem nadmorskim), w zagłębieniach śródwydmowych torfowiska; w 1977 uznany przez UNESCO za Świat. Rezerwat Biosfery.		
C.	Obejmuje wybrzeże z urwistym klifem; falisty krajobraz morenowy z najwyższym wzniesieniem Grzywacz (115 m); jeziora, lasy bukowe, lasy mieszane bukowo-dębowe, bór mieszany z sosną, bukiem i dębem, nadmorski bór sosnowy; roślinność wydмова, na obrzeżu klifu — skupienia rokitnika zwyczajnego; w faunie liczne gatunki ptaków drapieżnych (bielik, kobuz, orlik krzykliwy, rybołów, pszczołojad); ostoja ptaków wodnych.		
D.	Ochroną objęte są naturalne bagna, rozlewiska i torfowiska z całym bogactwem flory i fauny, tereny unikatowe w skali Europy; liczne relikty borealne i rzadkości; w faunie ptactwo wodne, łos, wilk, bóbr, cietrzew, batalion, rycyk; park w roku 1995 został wpisany na Listę Konwencji Ramsar jako obszar wodno-błotny o światowym znaczeniu.		
E.	Ochroną są objęte unikatowe ostańce, labirynty skalne wyżłobione w piaskowcu; unikalna rzeźba powstała na skutek niszczącej działalności czynników zewnętrznych na płytowo ułożone skały wydźwigniętego starego dna morza; park utworzono w jedynych górach Polski o budowie płytowej; bogata flora: rośliny torfowisk wysokich, lasy zajmują 89% pow. parku, ale są to gł. sztucznie wprowadzone świerczyny; bogata fauna, np. jelen, sarna, pustułka, puchacz.		

Wypełnia Szkolna Komisja Konkursowa

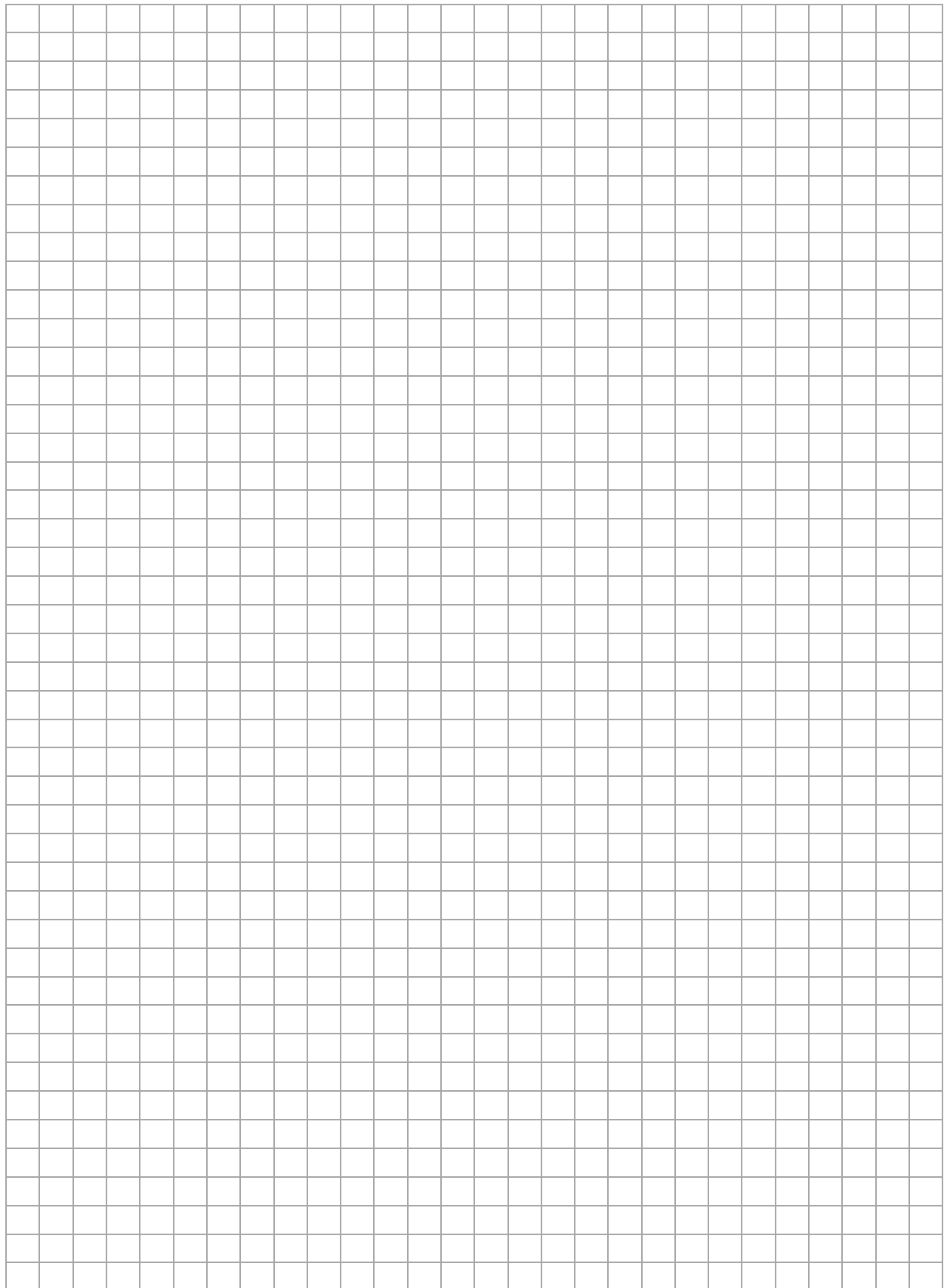
Liczba uzyskanych punktów:

.....

Podpis nauczyciela oceniającego (imieniem i nazwiskiem)

Wojewódzki Konkurs Geograficzny
dla uczniów szkół podstawowych województwa wielkopolskiego
STOPIEŃ SZKOLNY 2022/2023

Brudnopis (nie podlega ocenie)

Login uczestnika

Pieczęć szkoły

Data urodzenia uczestnika

--

--	--	--	--	--	--	--	--

.....
Dzień Miesiąc Rok

Wojewódzki Konkurs Geograficzny
dla uczniów szkół podstawowych województwa wielkopolskiego

STOPIEŃ REJONOWY Rok szkolny 2022/2023

Wielkopole na Czarnym Łądzie

Instrukcja dla uczestnika:

1. Sprawdź, czy test zawiera **15 stron**. Ewentualny brak stron lub inne usterki zgłoś Komisji.
2. Czytaj uważnie wszystkie teksty i zadania.
3. Pisz czytelnie i używaj tylko długopisu lub pióra z czarnym lub niebieskim tuszem/atramentem. Nie używaj korektora.
4. Test, do którego przystępujesz, zawiera **16 zadań**. Wśród nich są zadania zamknięte i zadania otwarte wymagające krótkiej odpowiedzi.
5. Staraj się nie popełniać błędów przy zaznaczaniu odpowiedzi, ale jeśli się pomylisz, błędne zaznaczenie otocz kółkiem i zaznacz inną odpowiedź:

	x		X
--	---	--	---

6. Przy każdym zadaniu podano ilość punktów, które możesz otrzymać za poprawnie wykonane zadanie.
7. W **zadaniach otwartych**, zapisz **pełne rozwiązania**, starannie i czytelnie, w miejscach wyznaczonych przy poszczególnych zadaniach. Pamiętaj, że pominięcie argumentacji lub istotnych obliczeń w rozwiązaniu zadania otwartego może spowodować, że za to rozwiązanie nie będziesz mógł dostać pełnej liczby punktów. Pomyłki przekreślaj (nie stosuj korektora).
8. Redagując odpowiedzi do zadań, możesz wykorzystać miejsca opatrzone napisem **Brudnopis**. Zapisy w brudnopisie nie będą sprawdzane i oceniane.
9. Możesz korzystać z linijki, lupy oraz kalkulatora prostego.
10. Podczas trwania konkursu nie możesz korzystać ani z pomocy naukowych, ani podpowiedzi kolegów – narażasz ich i siebie na dyskwalifikację. Nie wolno Ci również zwracać się z jakimikolwiek wątpliwościami do członków Komisji.
11. Za rozwiązanie arkusza możesz uzyskać maksymalnie **60 punktów**. Do etapu wojewódzkiego zakwalifikują się uczestnicy, którzy zdobędą, co najmniej **51 punktów**.
12. Na udzielenie odpowiedzi masz **90 minut**.

Życzymy Ci powodzenia!

Wypełnia Komisja (po rozkodowaniu pracy)

.....

Imię i nazwisko uczestnika

Liczba uzyskanych punktów/60

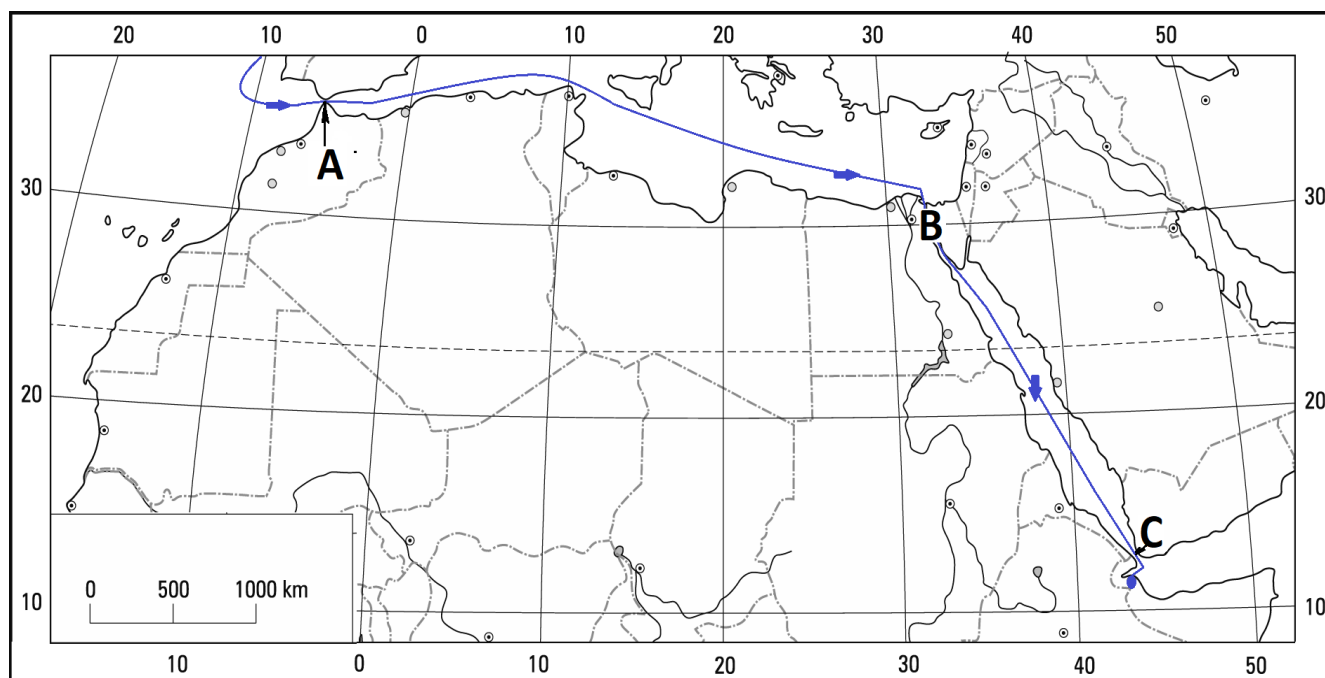
Grupa Młodych Geografów, uczęszczających na zajęcia Koła Geograficznego, postanowiła wyruszyć w kierunku Czarnego Lądu. W tym celu opracowali plan podróży, podzielili się na grupy i zdecydowali się wspólnie wyruszyć z Poznania do różnych miejsc na obszarze Afryki.

Zadanie 1. (0-3 pkt.)

Liczba uzyskanych punktów: ____ / 3

Uczniowie biorący udział w projekcie popłynęli do Afryki statkiem. Rejs rozpoczął w Świnoujściu a zakończył w porcie Dżibuti. Płynęli m.in. przez Morze Bałtyckie, Północne, Śródziemne i Czerwone; kanały: La Manche, Sueski i Kiloński; cieśniny: Bab el Mandab (Bab el Mandeb), Kaletańską i Gibraltarską.

Na mapie konturowej zaznaczono niebieską linią ostatnią część trasy rejsu oraz literami A-C trzy miejsca na tej trasie, które leżą na granicy między Afryką a Eurazją.

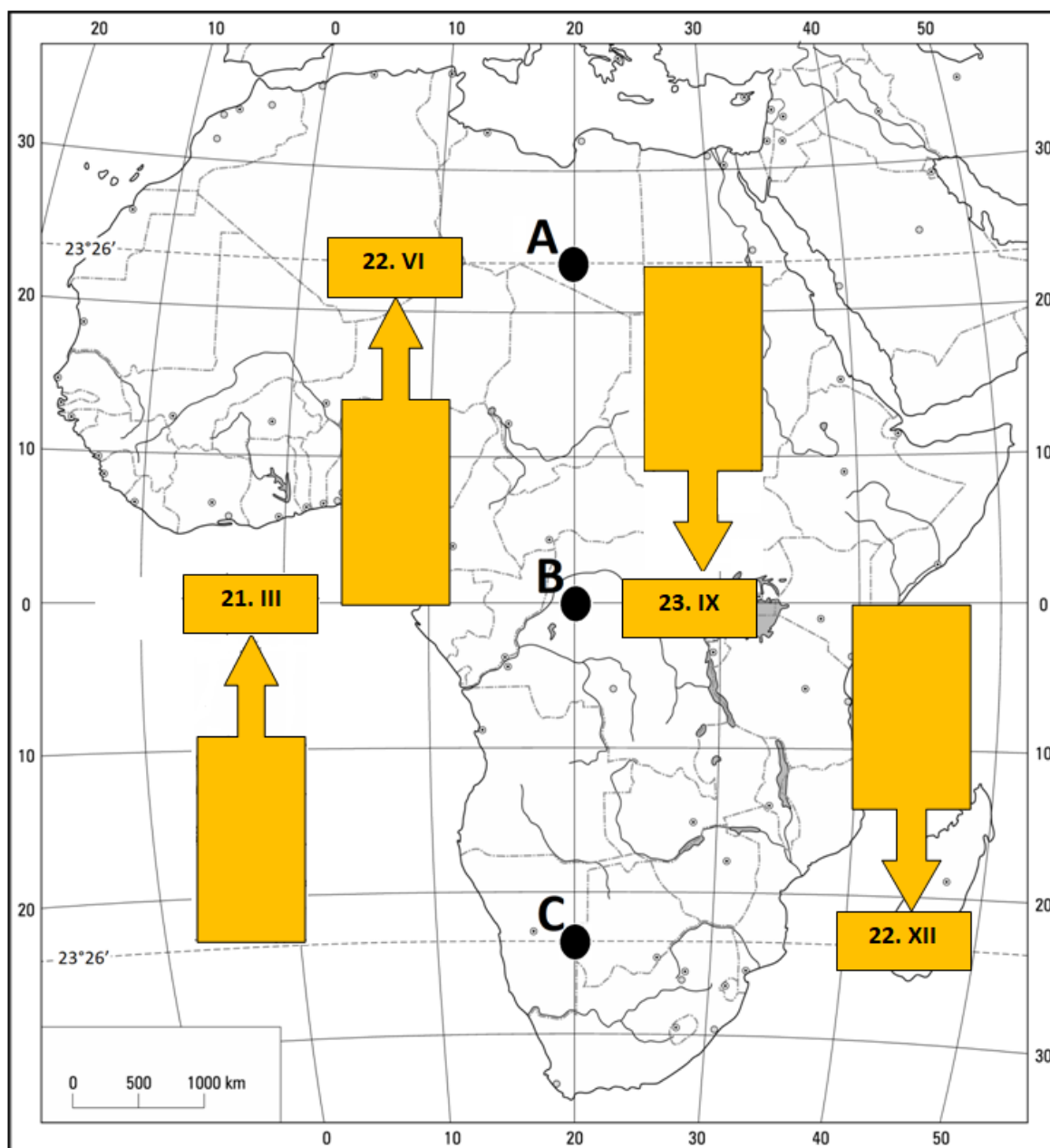
Uzupełnij dziennik jednego z uczniów opisującego trasę rejsu. Wpisz w wykropkowane miejsca nazwy jednostek geograficznych, spośród wymienionych powyżej, tak, aby zdania były prawdziwe.

Po pokonaniu Oceanu Atlantyckiego wreszcie mieliśmy wpłynąć na Morze Śródziemne. Najpierw jednak czekało nas przepłynięcie cieśniny, w której Europa znajduje się najbliżej Afryki, którą zazaczyłem na mapie literą A – chodzi mi oczywiście o Cieśninę (...) Płynęliśmy dalej na wschód, by u bram Egiptu (litera B) wpłynąć na wody Kanału, dalej zachwycaliśmy się wodami Morza Czerwonego. (...) Żałowaliśmy, że rejs zbliża się do końca, chociaż przed nami jeszcze wiele wrażeń – tym razem na lądzie. By dopłynąć do portu w Dżibuti musieliśmy jeszcze pokonać Cieśninę, oddzielającą Afrykę od Azji, którą na mapie oznaczyłem literą C.

Zadanie 3. (0-3 pkt.)

Liczba uzyskanych punktów: ____ / 3

Na mapie kolorem zaznaczono obszary górowania Słońca w zenicie, daty rozpoczęcia astronomicznych pór roku oraz trzy punkty oznaczone literami A-C.

Oceń prawdziwość poniższych zdań i wybierz trzy zdania prawdziwe:

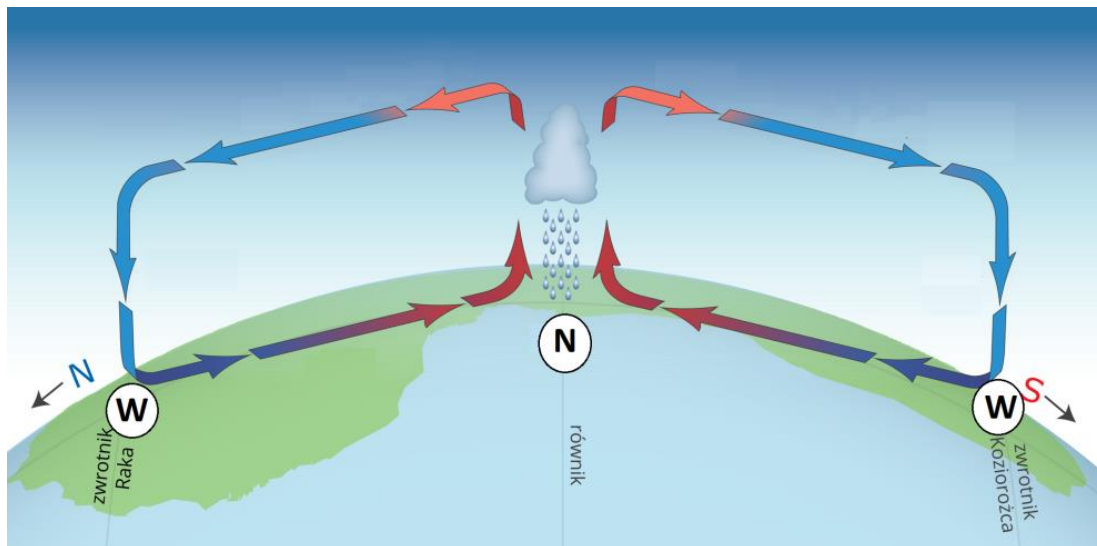
- A. **Tylko** w punkcie B Słońce góruje w zenicie dwa razy w roku.
- B. W punkcie A Słońce góruje w zenicie więcej razy niż w punkcie B.
- C. W punkcie A Słońce góruje tyle samo razy w zenicie, co w punkcie C.
- D. Na szerokości geograficznej 30°S Słońce nigdy nie góruje w zenicie.
- E. W punkcie B najniższa wysokość górowania Słońca w ciągu roku występuje w pierwsze dni astronomicznej wiosny i jesieni.
- F. W punkcie B dzień i noc przez cały rok trwają po 12 godzin.

Grupa naszych uczniów badała strefę międzyzwrotnikową – wszak w Polsce zwrotników nie ma.

Zadanie 4. (0-5 pkt.)

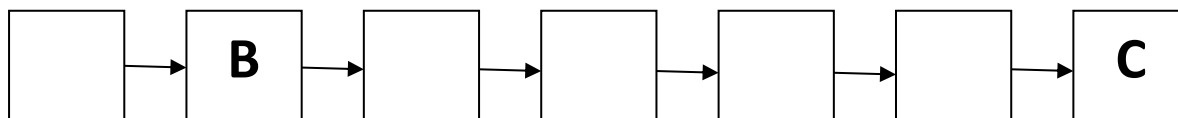
Liczba uzyskanych punktów: ____/ 5

Na rysunku przedstawiono krążenie mas powietrza w strefie międzyzwrotnikowej w Afryce.

Ułóż ciąg przyczynowo-skutkowy przedstawiający prawidłowo powstanie pasatów.

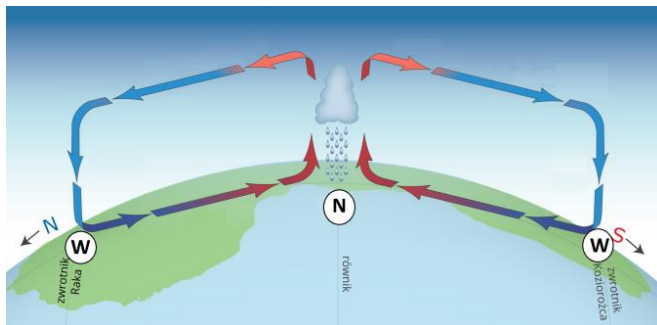
- A. Na zwrotnikach dochodzi do stłoczenia powietrza i jego spływ ku powierzchni Ziemi.
- B. Na skutek zmniejszenia nacisku powietrza na powierzchnię powstaje ośrodek niskiego ciśnienia atmosferycznego.
- C. Na skutek różnicy ciśnień między zwrotnikami a równikiem powstaje wiatr zwany pasatem.
- D. Powstaje ośrodek wysokiego ciśnienia.
- E. Ochłodzenie powietrza powoduje jego kondensację, powstanie chmur i opady zenitalne.
- F. Suche powietrze odpyływa w górnych warstwach troposfery ku wyższym szerokościom geograficznym.
- G. Nagrzane, przez zenitalne położenie Słońca, powietrze unosi się do góry.

Zadanie 5. (0-2 pkt.)

Liczba uzyskanych punktów: ____ / 2

Na rysunku przedstawiono krążenie mas powietrza w strefie międzyzwrotnikowej w Afryce.

Na podstawie rysunku i własnej wiedzy
wykaż związek między powstawaniem
pustyń zwrotnikowych a cyrkulacją
powietrza w strefie międzyzwrotnikowej.

.....

.....

.....

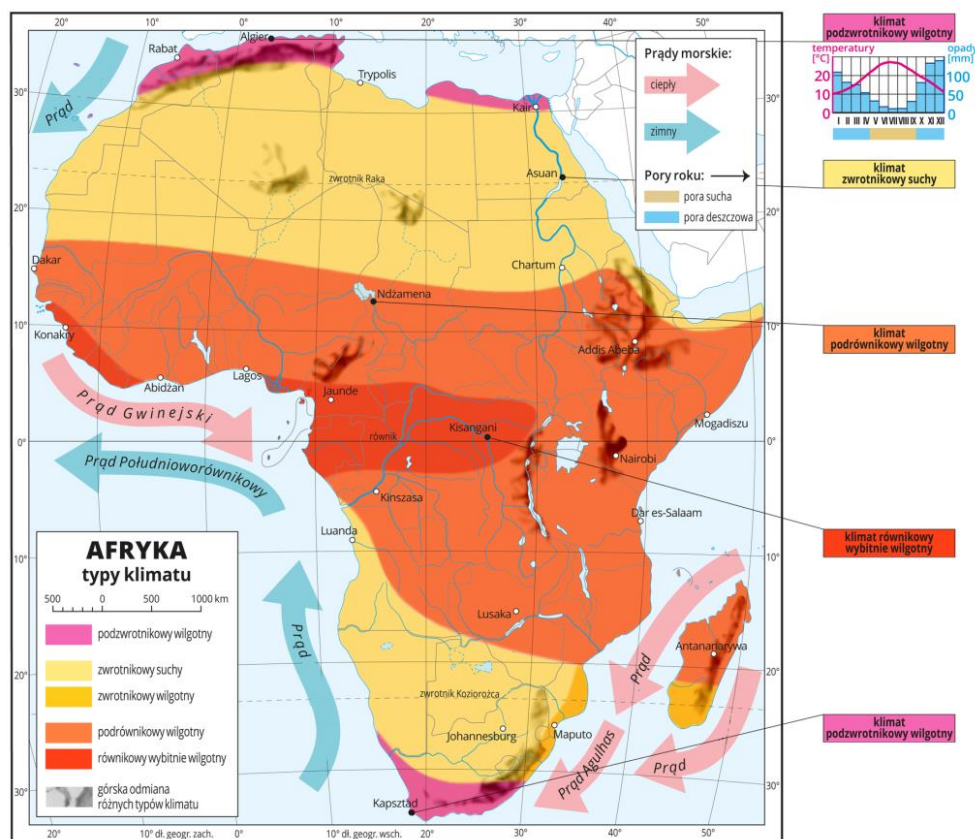
.....

Zadanie 6. (0-4 pkt.)

Liczba uzyskanych punktów: ____ / 4

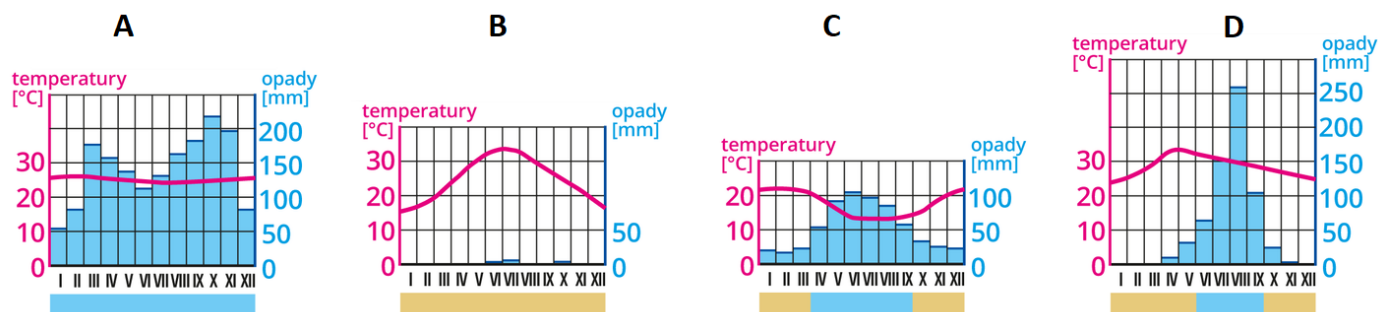
Młodzi Geografowie bardzo chcieli poznać krajobrazy Afryki, tak odmienne od tych, które znają z Polski. Ich zróżnicowanie wynika przede wszystkim z ilości promieniowania słonecznego docierającego do tego kontynentu w ciągu roku i strefowości klimatów.

Na mapie przedstawiono strefy klimatyczne Afryki.

Na rysunkach A-D przedstawiono roczne rozkłady temperatury i opadów dla czterech stacji meteorologicznych przedstawionych na mapie.

Wojewódzki Konkurs Geograficzny
dla uczniów szkół podstawowych województwa wielkopolskiego
STOPIEŃ REJONOWY 2022/2023

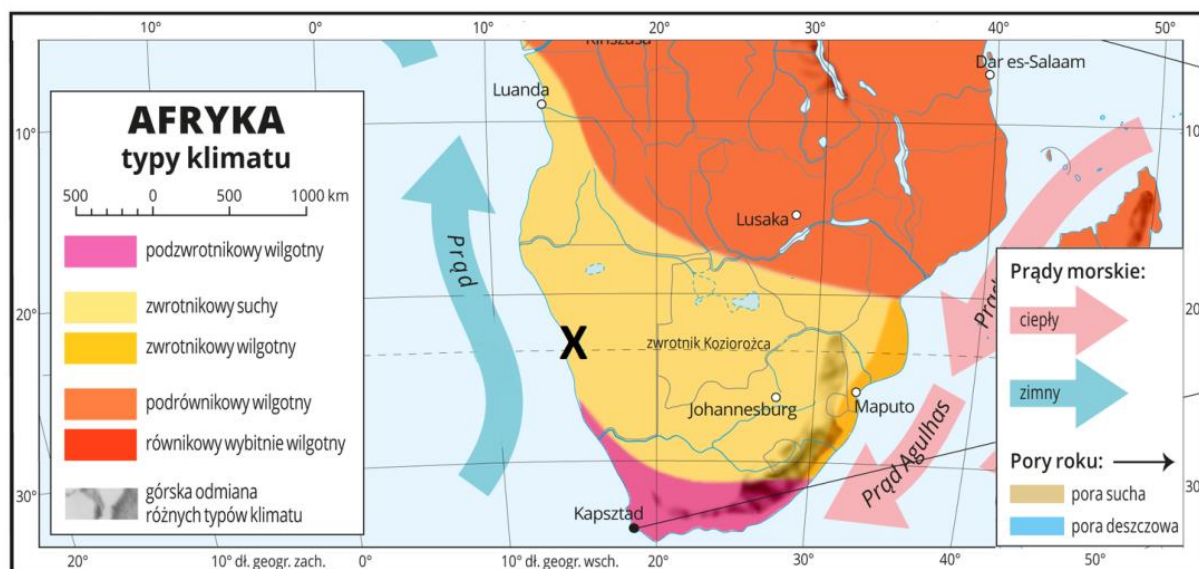
Uzupełnij tabelę. Przyporządkuj informacjom zawartym w tabeli prawidłowo klimatogramy A-D wstawiając w odpowiednie komórki znak X.

Lp.	Informacja	A	B	C	D
1.	Stacja meteorologiczna znajdująca się na półkuli południowej.				
2.	Stacja meteorologiczna znajdująca się w klimacie równikowym wybitnie wilgotnym.				
3.	Stacja meteorologiczna znajdująca się w klimacie zwrotnikowym suchym.				
4.	Stacja meteorologiczna z jedną porą deszczową w klimacie podrównikowym wilgotnym.				

Zadanie 7. (0-2 pkt.)

Liczba uzyskanych punktów: ____ / 2

Na fragmencie mapy klimatycznej Afryki zaznaczono literą X jedno z najbardziej suchych miejsc na Ziemi.

Wybierz prawidłowe dokończenie zdania wybierając spośród liter A.-C. wraz z uzasadnieniem 1.-3.

Literą X oznaczono na mapie obszar o sumie rocznych opadów nieprzekraczających 100 mm, czyli pustynię

A. Kalahari,	która powstała dzięki działaniu	1. ciepłego Prądu Mozambickiego.
B. Namib,		2. zimnego Prądu Kanaryjskiego.
C. Saharę,		3. zimnego Prądu Benguelskiego.

Zadanie 8. (0-6 pkt.)

Liczba uzyskanych punktów: ____/ 6

Znaczną część Afryki pokrywają pustynie tworząc malownicze, ale niejednakowe krajobrazy. Na fotografiach A.-C. przedstawiono trzy różne rodzaje pustyń.

A.

B.

C.

Przyporządkuj właściwy typ pustyni oraz zdjęcie, które ją przedstawia. Typy pustyń wybierz spośród podanych poniżej.

Typy pustyń do wyboru: erg,serir, hamada, takyr, lodowa

Lp.	Opis pustyni	Typ pustyni	Fotografia (wpisz literę A.-C.)
1.	Pustynia piaszczysta z wydrami		
2.	Pustynia żwirowa		
3.	Pustynia skalista		

Zadanie 9. (0-4 pkt.)

Liczba uzyskanych punktów: ____/ 4

Na fotografii przedstawiono pole wydram na Wybrzeżu Szkieletów.

Wybierz prawidłowe wyrażenia spośród zapisanych kursywą tak, aby zdania były prawdziwe.

Na fotografii przedstawiono wydmy ruchome, których ramiona przesuwają się *wolniej / szybciej* niż środek.

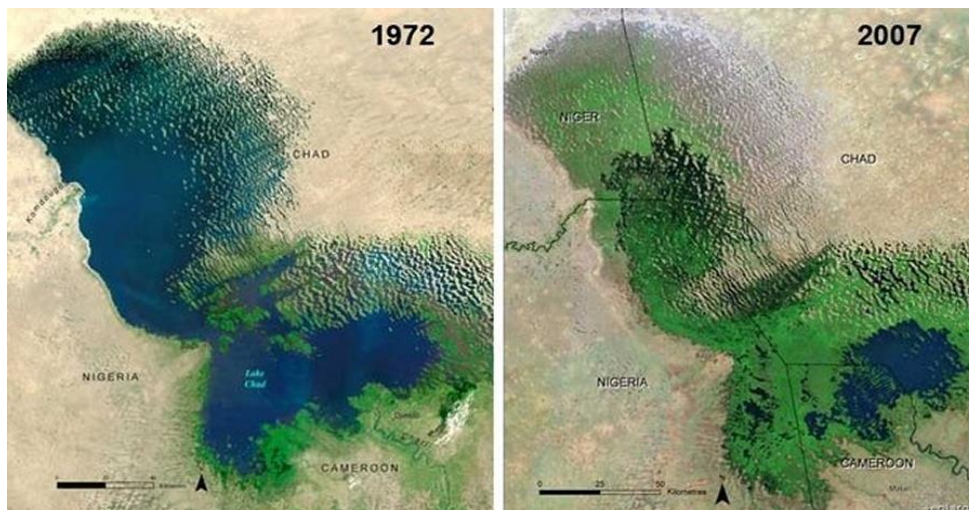
Wydmy te powstały na skutek *budującej / niszczącej* działalności *wiatru / morza*

Takie wydmy nazywamy *parabolicznymi / barchanami*

Zadanie 10. (0-2 pkt.)

Liczba uzyskanych punktów: ____ / 2

Na zdjęciach satelitarnych przedstawiono Jezioro Czad w latach 1972 i 2007.

Fot. NASA

Na podstawie fotografii podaj wniosek dotyczący zmian powierzchni Jeziora Czad w latach 1972 – 2007 oraz podaj jedną przyczynę zmian tej powierzchni, związaną z działalnością człowieka na tych obszarach.

Wniosek:

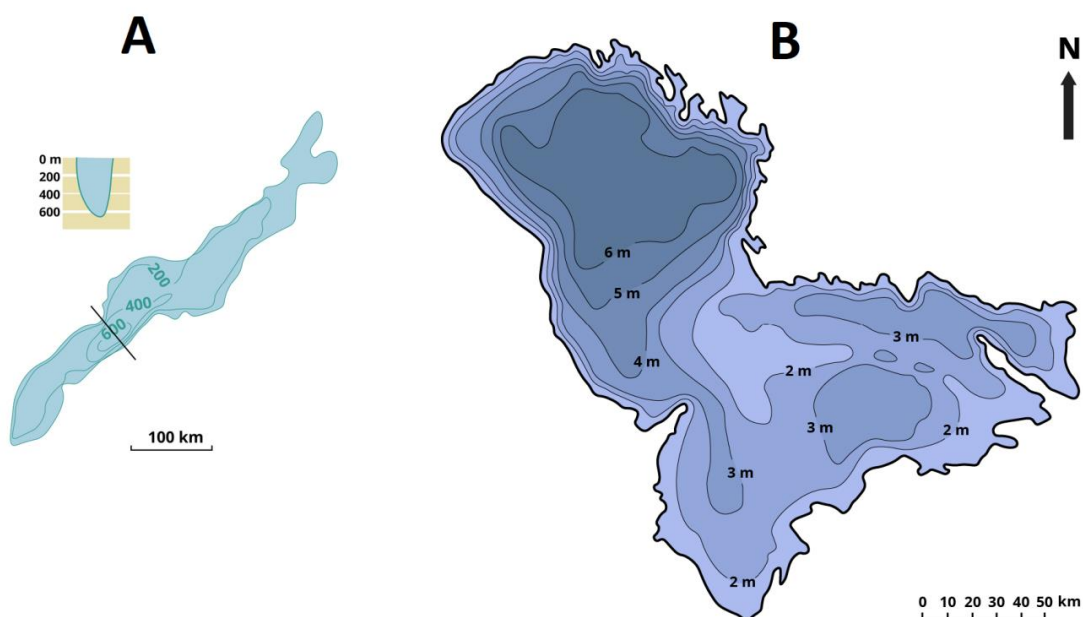
Powierzchnia Jeziora Czad w latach 1972 – 2007 uległa **zwiększeniu / zmniejszeniu**

Przyczyna:
.....

Zadanie 11. (0-4 pkt.)

Liczba uzyskanych punktów: ____ / 4

Na planach batymetrycznych przedstawiono dwa jeziora Afryki: Jezioro Czad i Jezioro Niasa (Malawi) (Uwaga! Plany batymetryczne przedstawiono w różnych skalach!).

Porównaj oba rysunki i wybierz wszystkie prawdziwe informacje dotyczące Jeziora Niasa (Malawi) spośród wymienionych:

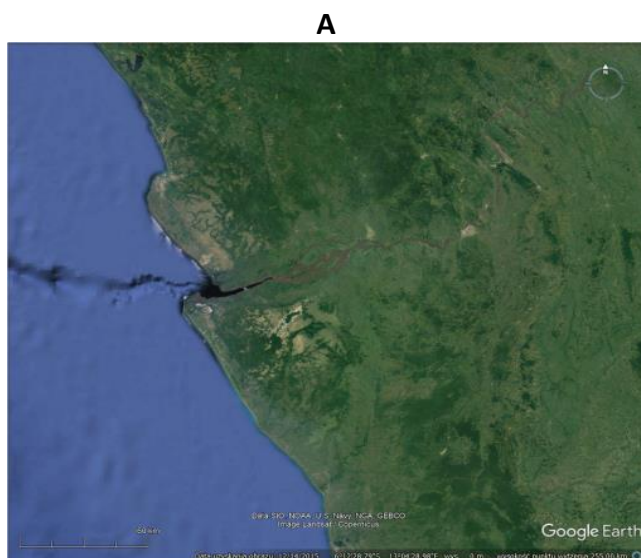
1. Misę jeziora przedstawiono na rysunku A.
2. Misę jeziora przedstawiono na rysunku B.
3. Ma owalny kształt.
4. Ma podłużny kształt.
5. Jest jeziorem głębokim.
6. Jest jeziorem płytkim.
7. Ma genezę tektoniczną.
8. Jest jeziorem o zróżnicowanym dnie, którego misa jest najgłębsza w części północno-wschodniej.

Wybieram informacje:

Zadanie 12. (0-4 pkt.)

Liczba uzyskanych punktów: ____/ 4

Na zdjęciach satelitarnych przedstawiono ujścia dwóch afrykańskich rzek. Każde z nich jest na swój sposób słynne. Rzeka A ma taką samą nazwę, jak kotlina i dwa państwa, przez które płynie. Uchodzi też do oceanu najgłębszym kanionem podmorskim na świecie wyłobionym przez wody płynące. Rzeka B, przez wielu uznawana jest za najdłuższą rzekę świata, ma długość 6 671 km i wg danych peruwiańskich ustępuje Amazonce (7 025 km), dlatego reszta osób daje jej drugie miejsce na podium (Encyklopedia PWN). Płynie przez kilka stref klimatycznych a jej ujście wykorzystywane jest rolniczo od czasów starożytnych.

Rozpoznaj rzeki przedstawione na zdjęciach satelitarnych i do rodzajów ujść rzecznych dopisz nazwę rzeki oraz przyporządkuj prawidłowo litery opisujące zdjęcia. Uzupełnij tabelę.

Nazwy rzek wybierz z wymienionych: *Senegal, Nil, Zambezi, Oranje, Limpopo, Kongo*

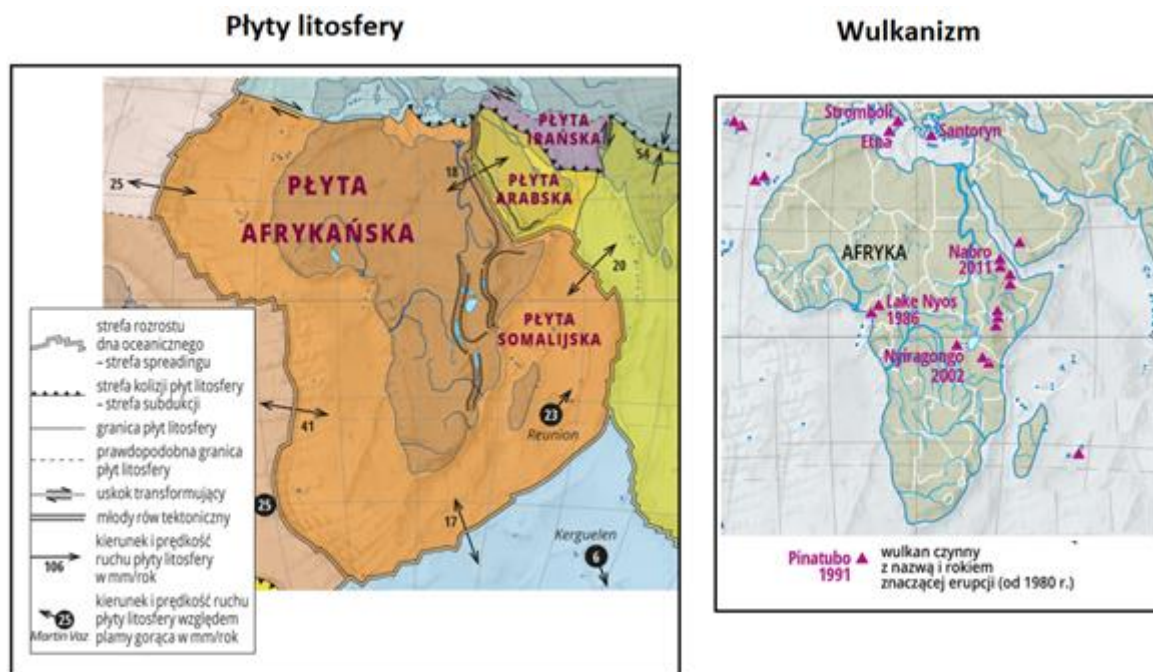
Lp.	Typ ujścia rzeki	Nazwa rzeki	Zdjęcie satelitarne (wpisz literę)
1.	delta		
2.	estuarium		

Zadanie 13. (0-1 pkt.)

Liczba uzyskanych punktów: ____/ 1

W Afryce zachodzą bardzo ciekawe zjawiska geologiczne. Każdy geolog amator marzy by zobaczyć na żywo jedno z niewielu na świecie jezior lawowych wulkanu Erta Ale, białą lawę wulkanu Oldoinyo Lengai, czy miejsce, gdzie znaleziono najstarsze ślady człowieka.

Na rysunku przedstawiono granice płyt litosfery oraz występowanie czynnych wulkanów w Afryce.

„Gigantyczne rozpadlisko powstało w południowo-zachodniej Kenii. Szczeliny w ziemi uszkodziły główną drogę wiodącą z miasta Narok w kierunku Nairobi (...). Służby w jedną dobę załatały dziury, jednak po kilku dniach pojawiły się ponownie.

Rozpadlisko rozciąga się na obszarze dziesiątek kilometrów. W najszerszym miejscu ma 20 metrów, a w najgłębszym nawet 15 metrów. Zniszczyło nie tylko drogę, ale też domy. Wielu mieszkańców musiało się (...) ewakuować, ponieważ ziemia rozstąpiła się pod ich nogami, dzieląc domy na pół.”

Na fotografii przedstawiono tworzenie się rozpadliska w Kenii.

Na podstawie www.twojapogoda.pl (31.03.2018)

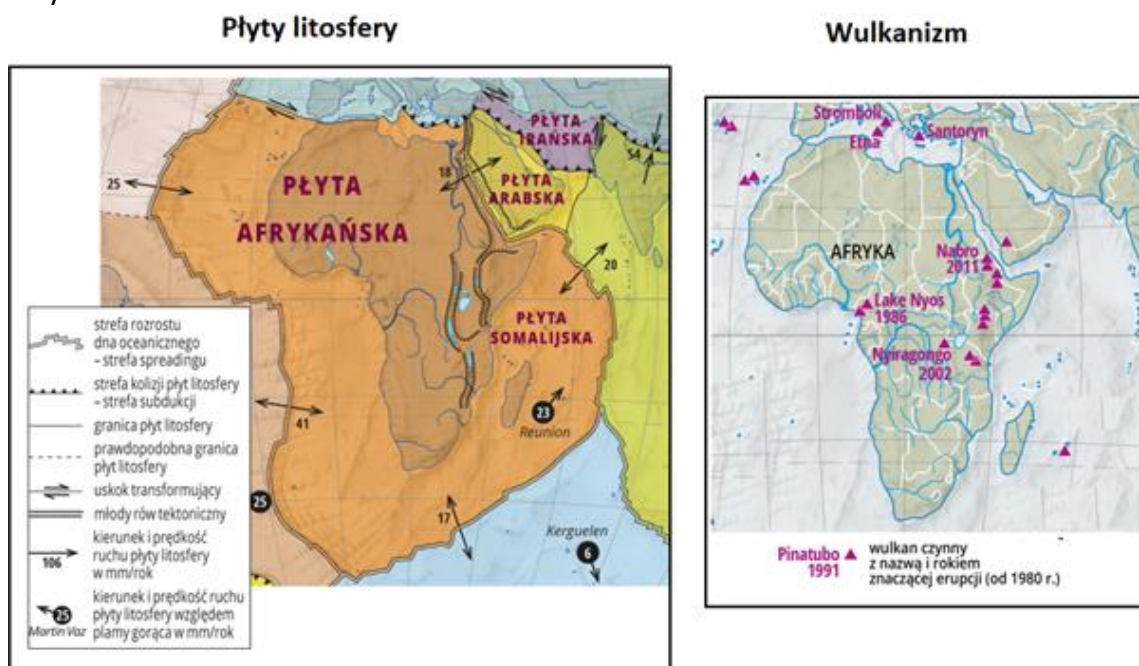
Na podstawie materiałów źródłowych oceń prawdziwość poniższych zdań. Wybierz jedno zdanie fałszywe:

- A. Afryka leży na dwóch płytach litosfery.
- B. Przez wschodnią Afrykę przebiega strefa subdukcji.
- C. We wschodniej Afryce występuje granica płyt litosfery zwana ryftem.
- D. Afryka rozpada się na dwie części.

Zadanie 14. (0-4 pkt.)

Liczba uzyskanych punktów: ____ / 4

Na rysunku przedstawiono granice płyt litosfery oraz występowanie czynnych wulkanów w Afryce.

Wybierz cztery skutki rozsuwania się płyt litosfery we wschodniej Afryce:

- A. występowanie trzęsień ziemi
- B. powstawanie pasatów
- C. występowanie czynnych wulkanów
- D. występowanie największej depresji kontynentu w miejscu rozsuwania płyt
- E. zlodowacenie najwyższych szczytów Afryki
- F. powstawanie rowu oceanicznego
- G. powstawanie młodych gór fałdowych
- H. występowanie bardzo głębokich jezior tektonicznych

Skutki rozsuwania płyt we wschodniej Afryce:

Zadanie 15. (0-4 pkt.)

Liczba uzyskanych punktów: ____ / 4

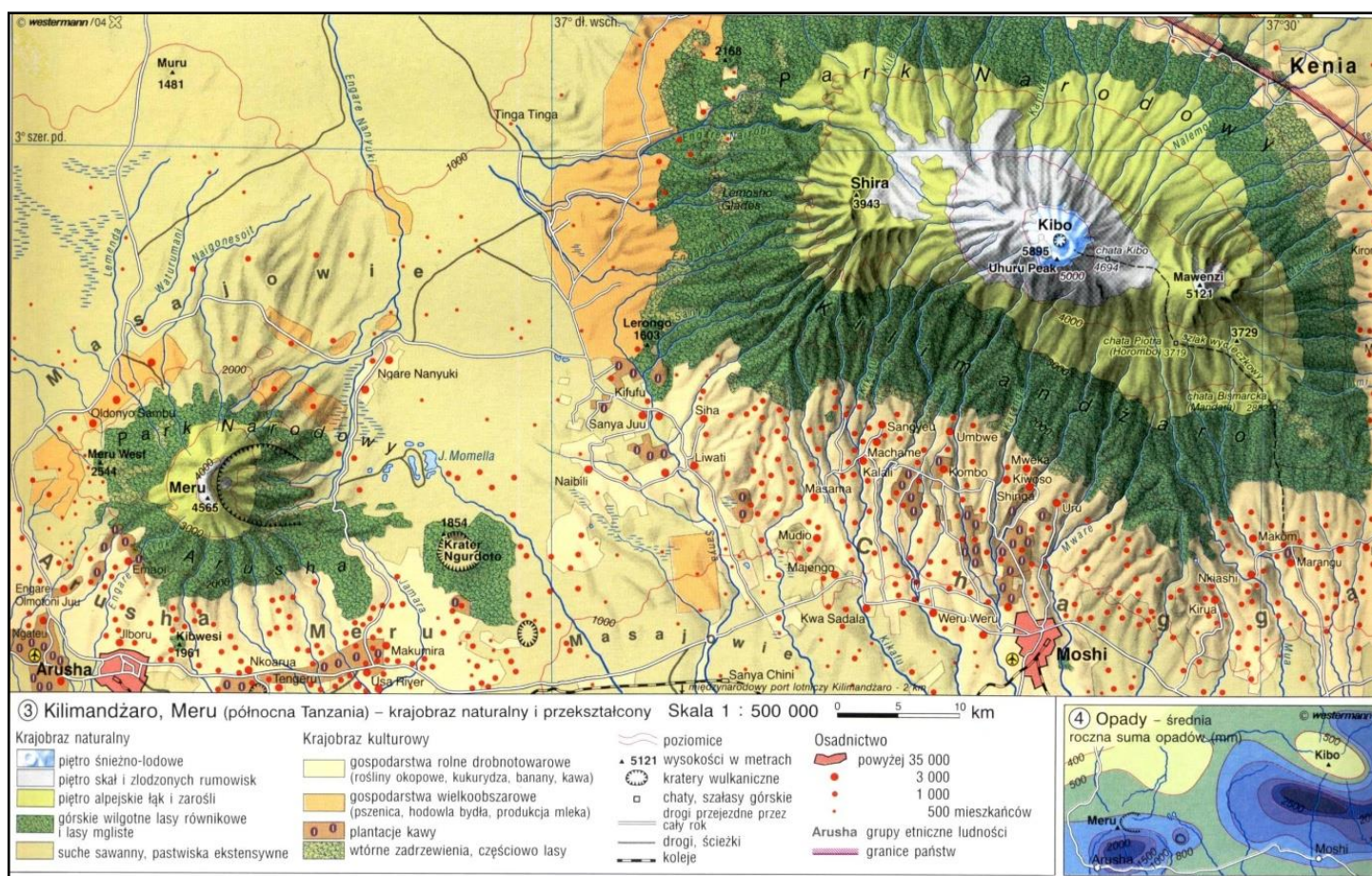
Jednym z wulkanów Afryki jest Kilimandżaro. Ten wulkan stożkowy leży w Tanzanii przy granicy z Kenią. Jego wierzchołek jest częściowo zlodowacony – niestety lodowiec ten zanika.

Na podstawie mapy zamieszczonej poniżej dobierz do podanych wysokości prawidłowe piętra roślinne na południowych stokach Kilimandżaro. Uzupełnij tabelę.

Wojewódzki Konkurs Geograficzny
dla uczniów szkół podstawowych województwa wielkopolskiego
STOPIEŃ REJONOWY 2022/2023

Wysokości bezwzględne	Nazwa piętra roślinnego
Powyżej 5 000 m n.p.m.	
Między 4000 a 5000 m n.p.m.	
Między 3000 a 4000 m n.p.m.	
Na 2000 m n.p.m.	
Do 1000 m n.p.m.	Suche sawanny

Na mapie przedstawiono otoczenie wulkanów Kilimandżaro i Meru.

Zadanie 16. (0-10 pkt.)

Liczba uzyskanych punktów: ___ / 10

Młodzi Geografowie zachwycali się krajobrazami odwiedzanych przez siebie miejsc. Na fotografiach 1.-5. przedstawiono pięć wybranych krajobrazów Afryki pokazujących rekordy tego kontynentu. Zaznaczono je również, wraz z innymi ciekawymi miejscami, na załączonej mapie literami A-K.

Uzupełnij tabelę. Do podanych informacji przyporządkuj numer fotografii oraz literę, którą zaznaczono dane miejsce na mapie.

Lp.	Informacja	Nr fotografii	Litera na mapie
1.	Najwyższy szczyt Afryki, osiągający 5895 m n.p.m., otoczony sawanną.		
2.	Największa depresja Afryki, leżąca 150-153 m p.p.m., aktywna wulkanicznie z licznymi gorącymi źródłami, basenami solankowymi, terasami siarkowymi, gejzerami itp. Leży w Etiopii, Dżibuti i Erytrei.		
3.	Największa delta śródlądowa świata – tworzy ją rzeka Okawango w Botswanie. Wypełnia się wodą podczas pory deszczowej; jest celem wielkiej migracji zwierząt będąc jedynym źródłem wody pitnej na tym suchym obszarze.		
4.	Największa pustynia świata, która powstała na zwrotniku; występują na niej wysokie góry, jak Ahaggar, czy Tibesti.		
5.	Największy wodospad świata pod względem spadającej wody w m ³ /s - leży na granicy Zambii i Zimbabwe; powstał na rzece Zambezi.		

Fotografia 1.

Fotografia 2.

Fotografia 3.

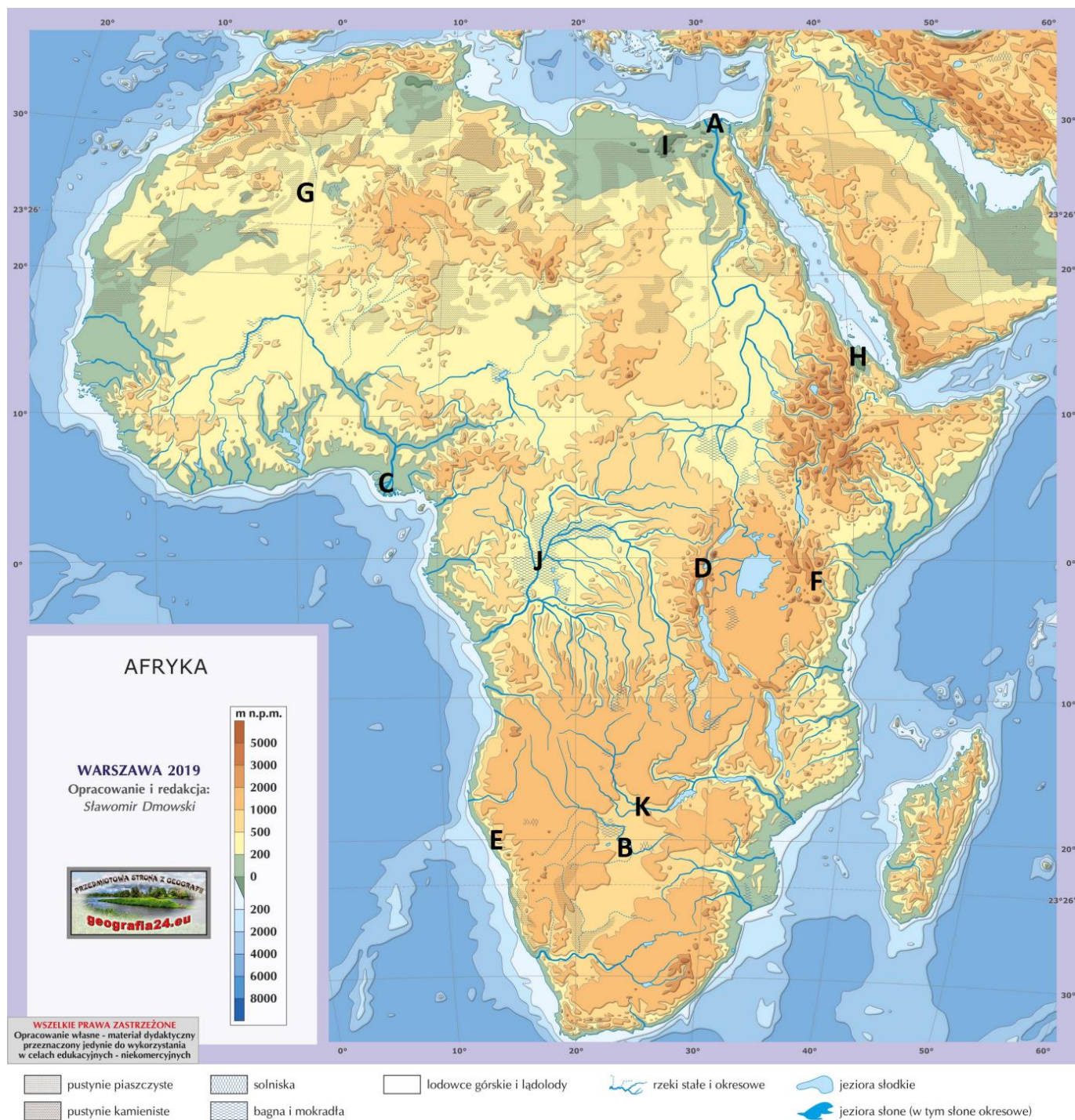
Fotografia 4.

Fotografia 5.

Wojewódzki Konkurs Geograficzny
dla uczniów szkół podstawowych województwa wielkopolskiego
STOPIEŃ REJONOWY 2022/2023

Dziękujemy za udział w naszej podróży.

Login uczestnika

--

Pieczęć szkoły

.....

Data urodzenia uczestnika

--	--	--	--	--	--	--

Dzień

Miesiąc

Rok

Wojewódzki Konkurs Geograficzny
dla uczniów szkół podstawowych województwa wielkopolskiego

Rok szkolny 2022/2023

„Wielkopole na Czarnym Łądzie”

STOPIEŃ WOJEWÓDZKI

Instrukcja dla uczestnika:

1. Sprawdź, czy test zawiera **17 stron**. Ewentualny brak stron lub inne usterki zgłoś Komisji.
2. Czytaj uważnie wszystkie teksty i zadania.
3. Pisz czytelnie i używaj tylko długopisu lub pióra z czarnym lub niebieskim tuszem/atramentem. Nie używaj korektora.
4. Test, do którego przystępujesz, zawiera **16 zadań**. Wśród nich są zadania zamknięte i zadania otwarte wymagające krótkiej odpowiedzi.
5. Staraj się nie popełniać błędów przy zaznaczaniu odpowiedzi, ale jeśli się pomylisz, błędne zaznaczenie otocz kółkiem i zaznacz inną odpowiedź:

	X		X
--	---	--	---

6. Przy każdym zadaniu podano liczbę punktów, które możesz otrzymać za poprawnie wykonane polecenie.
7. W **zadaniach otwartych**, zapisz **pełne rozwiązania**, starannie i czytelnie, w miejscach wyznaczonych przy poszczególnych zadaniach. Pamiętaj, że pominięcie argumentacji lub istotnych obliczeń w rozwiązaniu zadania otwartego może spowodować, że za to rozwiązanie nie będziesz mógł dostać pełnej liczby punktów. Pomyłki przekreślaj (nie stosuj korektora).
8. Redagując odpowiedzi do zadań, możesz wykorzystać miejsca opatrzone napisem **Brudnopis**. Zapisy w brudnopisie nie będą sprawdzane i oceniane.
9. Możesz korzystać z linijki, lupy oraz kalkulatora prostego.
10. Podczas trwania konkursu nie możesz korzystać ani z pomocy naukowych, ani podpowiedzi kolegów – narażasz ich i siebie na dyskwalifikację. Nie wolno Ci również zwracać się z jakimikolwiek wątpliwościami dotyczącymi treści zadań do członków Komisji Konkursowej.
11. Za rozwiązanie arkusza możesz uzyskać maksymalnie **60 punktów**. Finalistami Konkursu zostaną uczestnicy, którzy zdobędą co najmniej **33 punkty**. Tytuł Laureata Konkursu otrzymają uczestnicy, którzy zdobędą co najmniej **54 punkty**.
12. Na udzielenie odpowiedzi masz **60 minut**.

Życzymy Ci powodzenia!

Wypełnia Wojewódzka Komisja Konkursowa (po rozkodowaniu pracy)

.....

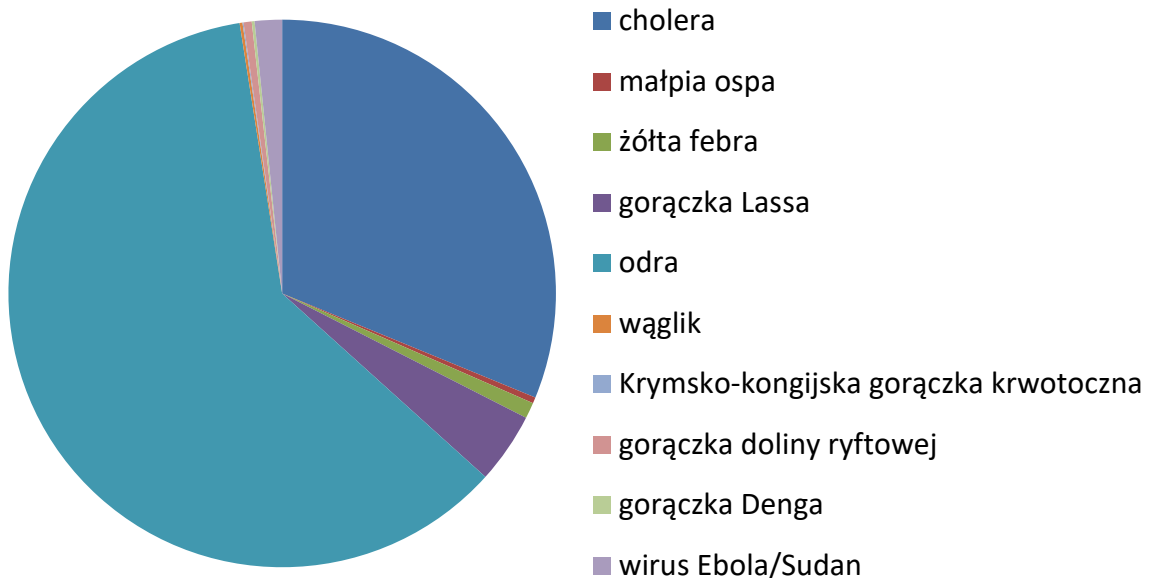
Imię i nazwisko uczestnika

Liczba uzyskanych punktów / 60

Zadanie 1. (0-2 pkt)

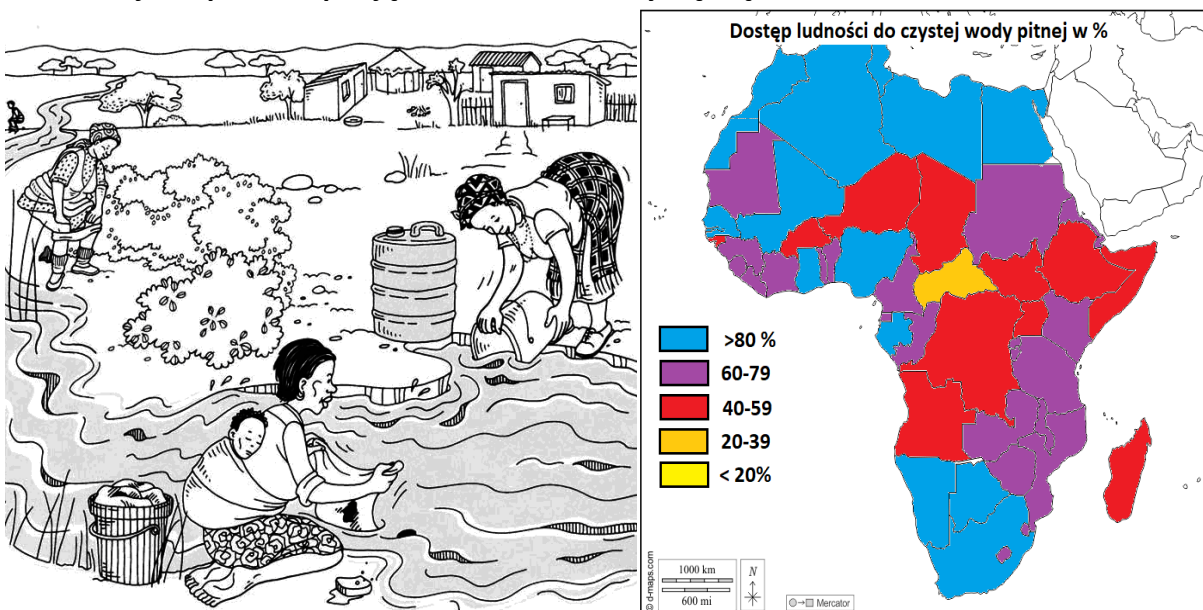
Liczba uzyskanych punktów: ____/ 2

Przed wyjazdem uczniowie zapoznali się z ostrzeżeniami polskiego MSZ i zapisali się do systemu Odyseusz. Zainteresowali się licznymi chorobami, które mogą zagrozić ich zdrowiu. Sprawdzili, jakie choroby spowodowały zgony w krajach Afryki (WHO). Na przykład między 19 a 25.12.2022 aż 167,5 tysiąca osób zmarło na Czarnym Lądzie na COVID-19. Pozostałe choroby, które powodowały zgony przedstawiono na poniższym diagramie.

Na rysunku przedstawiono przyczyny choroby zakaźnej przewodu pokarmowego, którą wymieniono na diagramie. Jej objawami są wymioty oraz biegunka powodująca odwodnienie i osłabienie organizmu. Jako choroba bardzo zaraźliwa może przybrać przebieg pandemiczny. Jest jedną z głównych chorób zakaźnych występujących w Afryce.

Na podstawie materiałów źródłowych podaj nazwę tej choroby oraz podaj przykład działania, jakie powinni podjąć nasi uczniowie, by się nią nie zarazić.

Wojewódzki Konkurs Geograficzny
dla uczniów szkół podstawowych województwa wielkopolskiego
STOPIEŃ WOJEWÓDZKI 2022/2023

Nazwa choroby:

Działanie zapobiegawcze:

.....

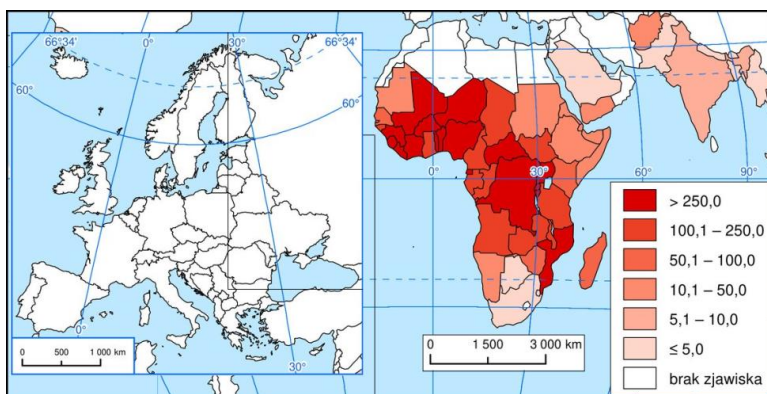
.....

Zadanie 2. (0-4 pkt)

Liczba uzyskanych punktów: ____ / 4

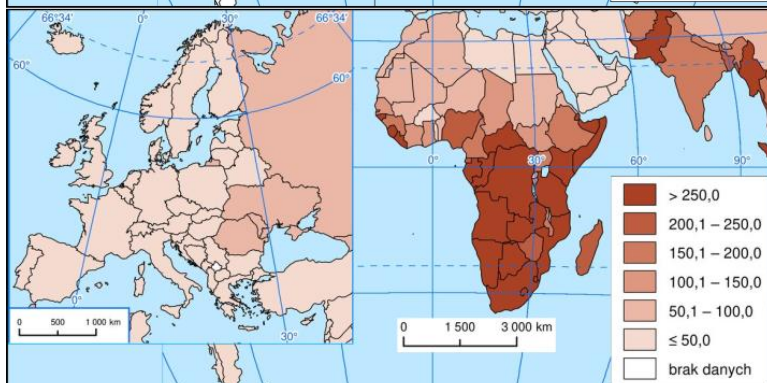
Na mapach przedstawiono przypadki trzech chorób, na które mogą natknąć się nasi uczniowie w Afryce.

1.

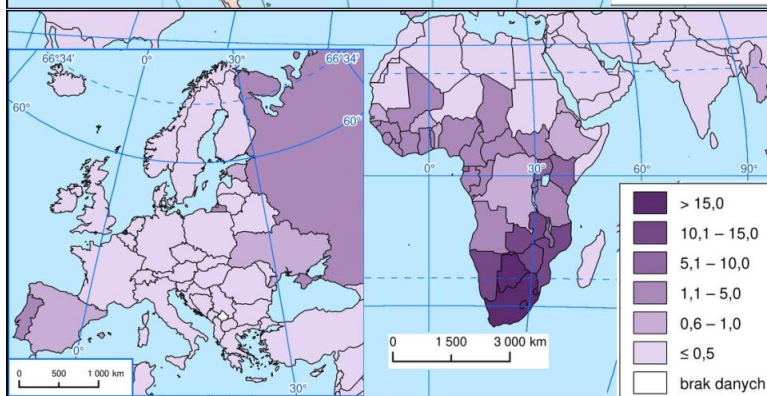
Mapa przedstawia liczbę zachorowań na 1000 osób w 2018 roku.

2.

Mapa przedstawia liczbę zachorowań w 2018 roku w przeliczeniu na 100 000 osób.

3.

Mapa przedstawia liczbę osób zarażonych wirusem w ogólnej liczbie ludności w wieku 15-49 lat w 2018 roku w %.

Dobierz do opisu choroby właściwą mapę oraz podaj właściwą nazwę choroby. Uzupełnij tabelę.

Lp.	Opis choroby	Nr mapy	Nazwa choroby
A.	Choroba zakaźna wywołana przez bakterie; nazywana jest chorobą ludzi biednych; najczęściej atakuje płuca; objawia się poprzez gorączkę, kaszel, nocne poty, szybką utratę wagi i kaszel z krwią. W Polsce występuje rzadko – jesteśmy obowiązkowo szczepieni przeciwko tej chorobie. W Afryce jest bardzo rozprzestrzeniona ze względu na osłabienie organizmu wywołane wirusem HIV.		
B.	Ostra lub przewlekła choroba pasożytnicza charakteryzująca się regularnymi nawrotami wysokiej gorączki i dreszczy. Jest to najczęstsza choroba zakaźna, na którą zapada 230 mln osób rocznie. Polacy przyjeżdżający do Afryki nie mogą się zaszczepić bo nie ma dla nich szczepionki; można profilaktycznie brać leki zapobiegające zarażeniu i stosować inne działania profilaktyczne.		

Zadanie 3. (0-4 pkt)

Liczba uzyskanych punktów: ____/ 4

Jednym z najliczniejszych, pod względem liczby ludności, krajów świata jest Nigeria. Uczniowie postanowili porównać dane demograficzne Polski i Nigerii.

W tabeli przedstawiono przykładowe dane demograficzne z 2021.

Państwo	Liczba ludności [w tys.]	Urodzenia żywe [w tys.]	Zgony [w tys.]	Wskaźnik (stopa) salda migracji [w ‰]	Wskaźnik (stopa) przyrostu naturalnego [w ‰]	Wskaźnik (stopa) przyrostu rzeczywistego [w ‰]
Nigeria	213 401	7 923	2 793	- 0,4		
Polska	38 379	363	503	-0,1		

dane na podstawie Banku Światowego

Oblicz przyrost naturalny, wskaźnik przyrostu naturalnego oraz wskaźnik przyrostu rzeczywistego dla Polski i Nigerii. Zapisz obliczenia a wyniki wpisz do tabeli. Wyniki poszczególnych obliczeń zaokrąglaj do drugiego miejsca po przecinku.

Wojewódzki Konkurs Geograficzny
dla uczniów szkół podstawowych województwa wielkopolskiego
STOPIEŃ WOJEWÓDZKI 2022/2023

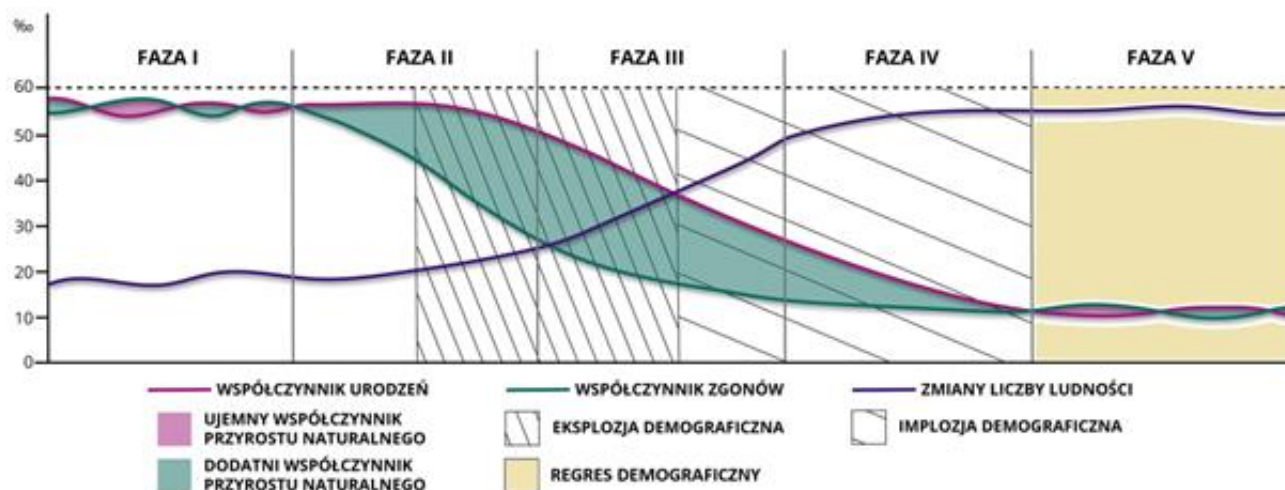
Miejsce na obliczenia:

Obliczenia dla Nigerii	Obliczenia dla Polski

Zadanie 4. (0-3 pkt)

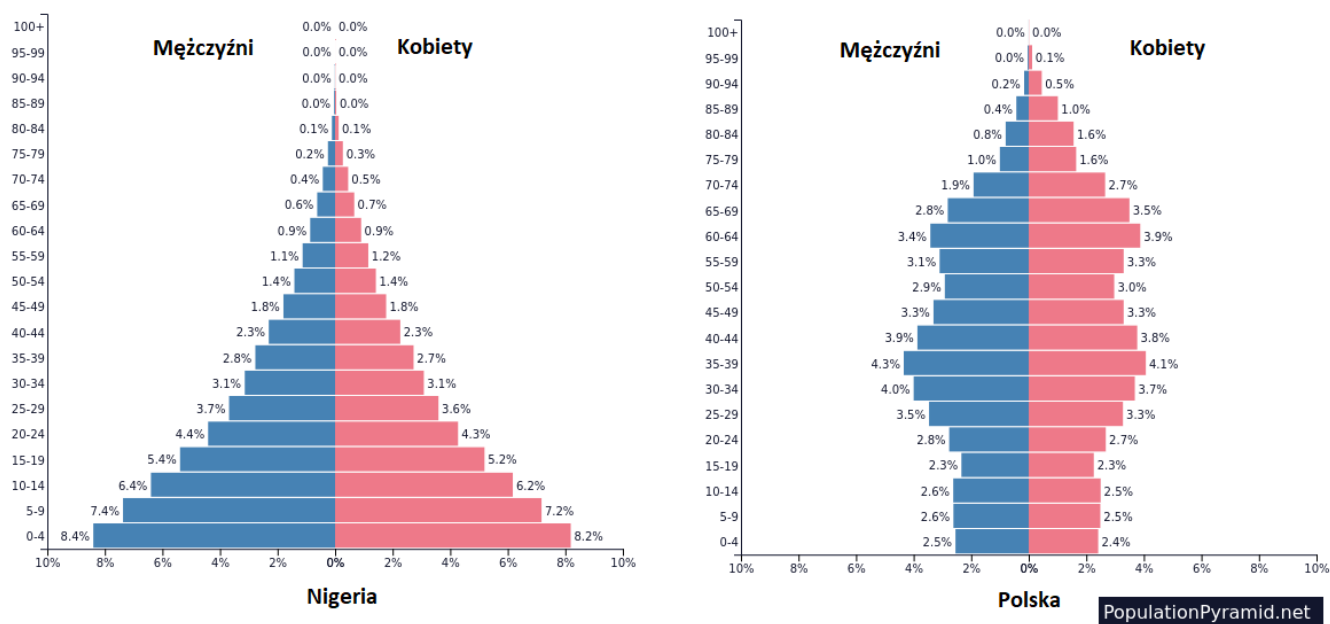
Liczba uzyskanych punktów: / 3

Na schemacie przedstawiono fazy rozwoju demograficznego*.

*współczynnik = wskaźnik = stopa przyrostu naturalnego / urodzeń / zgonów

Na rysunkach przedstawiono piramidy wieku ludności Polski i Nigerii z 2019 roku.

Wojewódzki Konkurs Geograficzny
dla uczniów szkół podstawowych województwa wielkopolskiego
STOPIEŃ WOJEWÓDZKI 2022/2023

Na podstawie danych demograficznych z zadania trzeciego i zamieszczonych rysunków przyporządkuj poniższe informacje do Polski lub Nigerii. W każdym wierszu wstaw X w odpowiednie komórki tabeli.

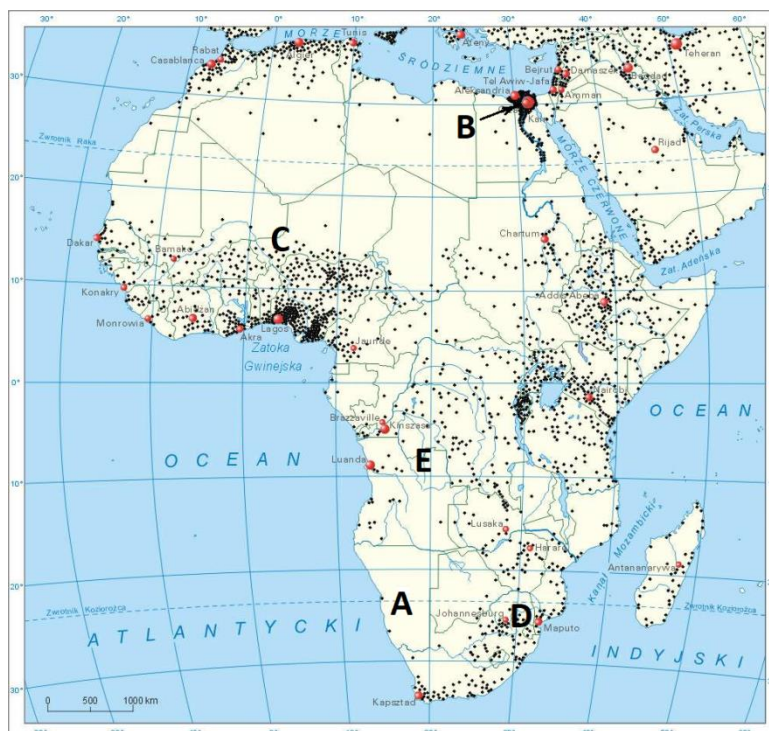
Lp.	Informacja	Nigeria	Polska
1.	Kraj, w którym ludność ma dłuższą średnią długość życia		
2.	Kraj znajdujący się w regresie demograficznym		
3.	Kraj, w którym występuje eksplozja demograficzna		

Zadanie 5. (0-3 pkt)

Liczba uzyskanych punktów: ____ / 3

W Afryce 1.01.2021 roku żyło 1 377 285 000 ludzi. W porównaniu do roku 1950 liczba ludności Czarnego Lądu wzrosła o prawie 512%. Dla porównania warto zwrócić uwagę, że ludność Polski, w analogicznym okresie czasu, wzrosła o ok. 56%.

Na mapie przedstawiono rozmieszczenie ludności Afryki a literami A-E, pięć wybranych obszarów.

Przyporządkuj trzy obszary spośród oznaczonych na mapie do właściwych opisów.

Lp.	Opis obszaru	Wpisz literę
1.	Obszar ekumeny z dużymi miastami i ośrodkami eksploatacji wielu surowców mineralnych, m.in. węgla kamiennego, złota i diamentów.	
2.	Obszar anekumeny spowodowanej brakiem, lub bardzo niskimi opadami związanymi z działaniem Prądu Benguelskiego.	
3.	Obszar subekumeny, z koczowniczym pasterstwem związanym z przemieszczaniem się pory deszczowej i pojawiającymi się pastwiskami.	

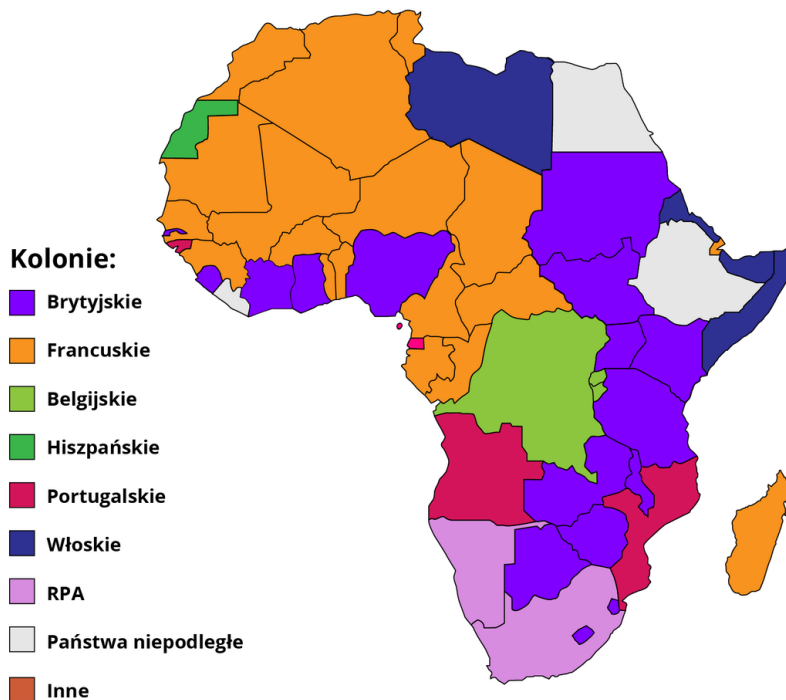
Zadanie 6. (0-3 pkt)

Liczba uzyskanych punktów: ____ / 3

Przez wiele lat państwa afrykańskie były koloniami, przede wszystkim, państw europejskich. Ma to wiele skutków zarówno w sferze politycznej, społecznej, jak i gospodarczej.

Zwiedzając Afrykę Wielkopolanie nie powinni napotykać problemów językowych, gdyż w wielu krajach afrykańskich, co najmniej jednym z języków urzędowych, jest język byłych kolonizatorów, którego często polscy uczniowie uczą się w szkole.

Na mapie przedstawiono kolonie w Afryce w 1938 roku.

Do podanych języków urzędowych dobierz prawidłowo po jednym państwie z wymienionych poniżej:

Libia, Mozambik, Burkina Faso, Erytrea, Botswana, Etiopia

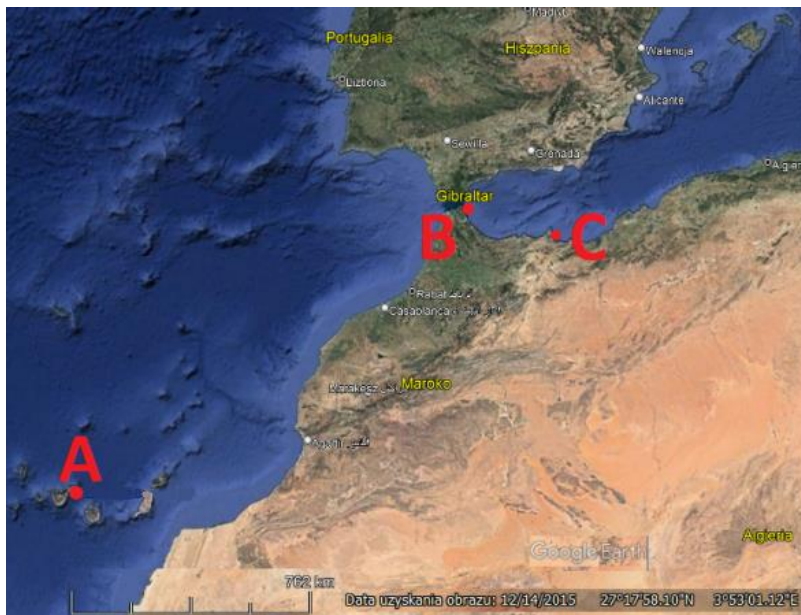
Język angielski	Język portugalski	Język francuski

Zadanie 7. (0-4 pkt)

Liczba uzyskanych punktów: ____ / 4

Na obszarze Czarnego Łądu i jego wodach przybrzeżnych znajdują się trzy obszary należące do pewnego kraju europejskiego. Są to dwa miasta autonomiczne i jedna wspólnota autonomiczna, które zaznaczono kolorem czerwonym na poniższym zdjęciu satelitarnym. Obszary te znajdują się w Unii Europejskiej.

Wojewódzki Konkurs Geograficzny
dla uczniów szkół podstawowych województwa wielkopolskiego
STOPIEŃ WOJEWÓDZKI 2022/2023

Podaj nazwę państwa europejskiego, którego częścią są oznaczone na zdjęciu satelitarnym obszary A, B i C oraz nazwy tych obszarów.

Nazwa państwa, którego częścią są obszary A, B i C:

Nazwy obszarów:

A -

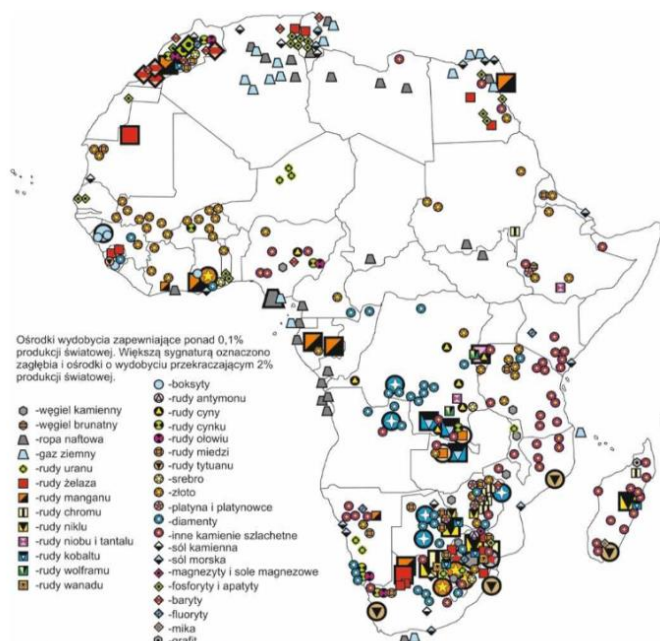
B - C -

Zadanie 8. (0-3 pkt)

Liczba uzyskanych punktów: ____/ 3

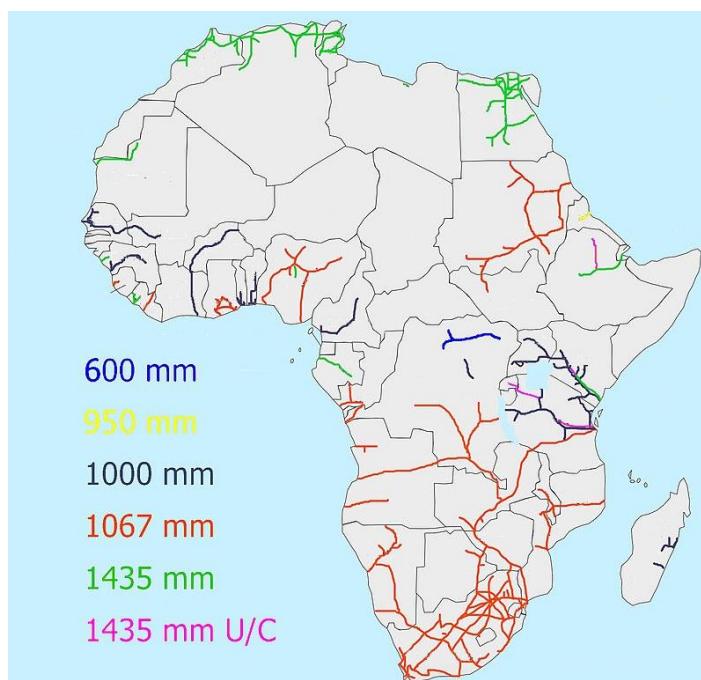
Na rysunkach przedstawiono rozmieszczenie złóż surowców mineralnych oraz linii kolejowych w Afryce; kolorami na drugiej mapie zaznaczono szerokość torów kolejowych.

Rozmieszczenie i eksploatacja surowców mineralnych w Afryce

Źródło: opracowanie P.L. Wilczyński, na podst. wielu źródeł.

Linie kolejowe w Afryce z różną szerokością torów kolejowych

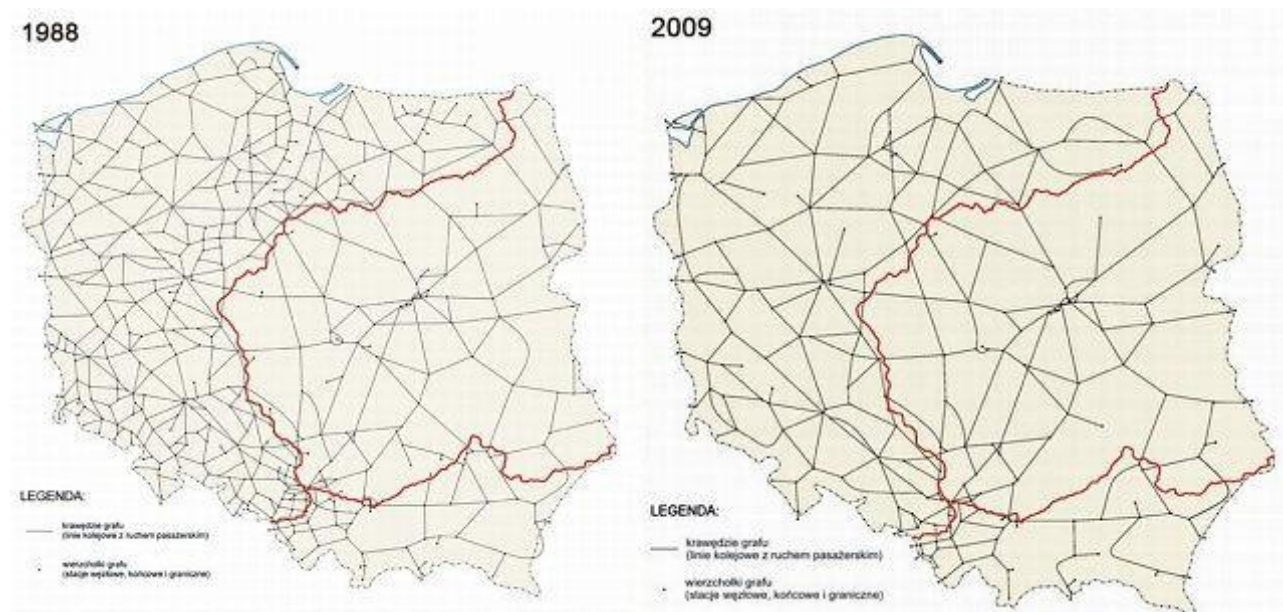
Oceń prawdziwość podanych informacji. Wpisz X, w odpowiednie komórki tabeli.

Lp.	Informacja	Prawda	Fałsz
1.	Gabon, Gambia i Erytrea posiadają gęstą sieć kolejową, gdyż są państwami nadmorskimi.		
2.	Kolonizatorzy budowali w swoich koloniach linie kolejowe o szerokości torów charakterystycznych dla kraju rodzimego (metropolii).		
3.	Linie kolejowe zbudowano w taki sposób, by łączyły obszary eksploatacji surowców mineralnych z portami morskimi, co miało ułatwiać ich wywóz do kraju kolonizatora.		

Zadanie 9. (0-2 pkt)

Liczba uzyskanych punktów: ____/ 2

Na mapach Polski z roku 1988 oraz 2009 przedstawiono sieć kolejową w Polsce. Czerwonym kolorem zaznaczono granice zaborów.

Dokończ zdania 1. i 2., wybierając odpowiedzi spośród A. i B., tak aby zdania były prawdziwe.

1. Rozmieszczenie i gęstość linii kolejowych w Polsce

- A. wykazuje podobne przyczyny rozwoju i rozmieszczenie, jak na kontynencie afrykańskim.
- B. nie wykazuje żadnych podobieństw do przyczyn rozwoju, rozmieszczenia i gęstości sieci kolejowej w Afryce.

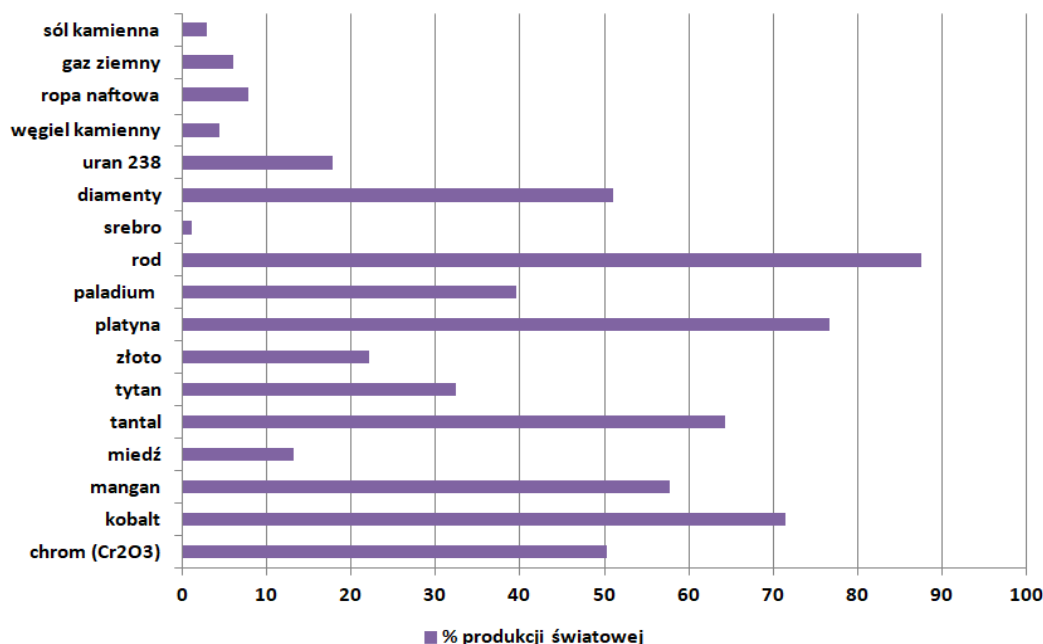
2. Długość linii kolejowych w Polsce w latach 1988-2009

- A. maleje tylko na terenie byłego zaboru pruskiego.
- B. maleje na terenie wszystkich byłych zaborów.

Zadanie 10. (0-3 pkt)

Liczba uzyskanych punktów: ____/ 3

Na wykresie przedstawiono udział krajów afrykańskich w produkcji światowej wybranych surowców mineralnych w 2020 roku, w procentach.

Rozpoznaj trzy metaliczne surowce mineralne, spośród wymienionych na wykresie, produkowane również w Polsce.

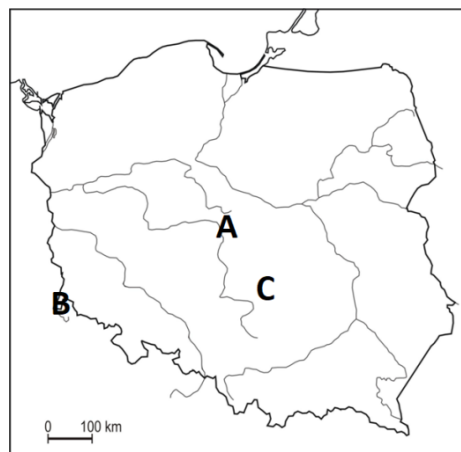
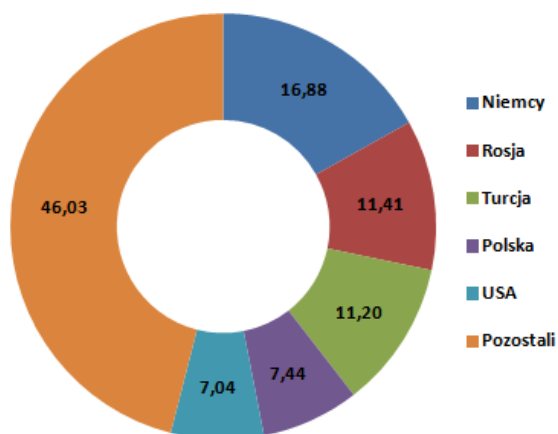
Lp.	Opis surowca	Nazwa metalu
1.	Eksploatacja rudy, zawierającej ok. 1,5% tego metalu, koncentruje się w okolicach Lubina i Głogowa. W Afryce największe złoża występują w Demokratycznej Republice Kongo. Polska była na 13 miejscu na świecie* w produkcji tego metalu w 2020 roku. Jako doskonały przewodnik elektryczny wykorzystywany jest w produkcji kabli, złącz komputerowych itp. ale również w budownictwie (rury, dachy).	
2.	Jest to metal szlachetny występujący rzadko w przyrodzie; w Polsce go nie eksploatujemy tylko pozyskuje się go ze szlamu anodowego powstającego przy produkcji innego metalu. Wielkość produkcji podaje się w kilogramach*. W 2020 roku wyprodukowaliśmy 878 kg* tego metalu a gotowy produkt sprzedaje się w sztabkach. Wykorzystuje się go w jubilerstwie, stopach lutowaniczych, powłokach ochronnych i w medycynie. Jest jednak przede wszystkim nośnikiem wartości.	
3.	To metal szlachetny, w którego produkcji zajmujemy 7 miejsce na świecie*. Jest on również pozyskiwany z rud polimetalicznych eksploatowanych w Zagłębiu Lubońsko-Głogowskim. W 2020 roku jego produkcja wyniosła ok. 1,2 tysiąca ton*, co stanowiło ok. 4,6% produkcji światowej – więcej niż we wszystkich państwach Afryki łącznie*. Wykorzystywany jest do produkcji biżuterii, sztuców, w medycynie, czy przemyśle elektronicznym.	

* Według World Mining Data

Zadanie 11. (0-3 pkt)

Liczba uzyskanych punktów: ____ / 3

Na diagramie przedstawiono głównych producentów jednego z surowców energetycznych w procentach produkcji światowej w 2020*. Na mapie zaznaczono trzy zagłębia, w których eksploatujemy ten surowiec w Polsce. **Rozpoznaj ten surowiec energetyczny i podaj nazwy zagłębia oznaczonych na mapie literami B i C, w których eksploatujemy go w naszym kraju.**

* Według World Mining Data

Nazwa surowca energetycznego:

Nazwy zagłębi:

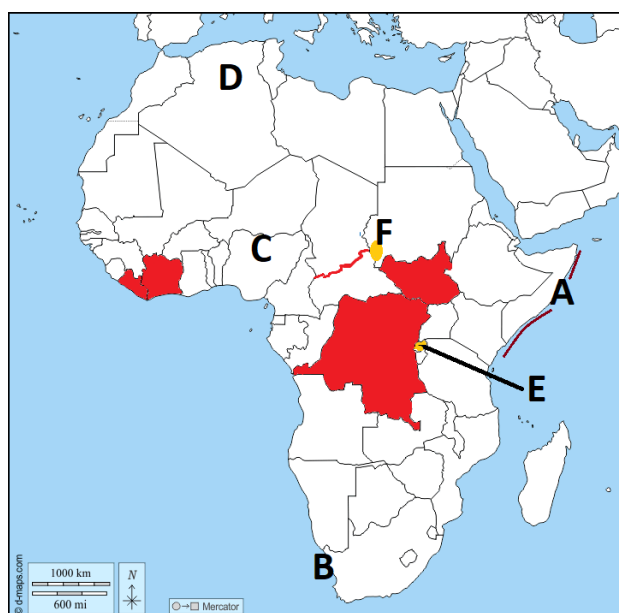
B - C -

Zadanie 12. (0-3pkt)

Liczba uzyskanych punktów: ____ / 3

Podróż do Afryki jest niebezpieczna m.in. ze względu na występujące tam konflikty zbrojne, zamachy terrorystyczne i zdarzające się przypadki piractwa morskiego.

Na mapie zaznaczono literami A-F wybrane miejsca konfliktów zbrojnych, ataków terrorystycznych i piractwa morskiego a czerwonym kolorem wybrane obszary, w których stacjonowali polscy żołnierze w misjach pokojowych w ramach ONZ.

Uzupełnij tabelę.

Lp.	Opis	Wpisz literę
1.	Ludobójstwo plemienia Tutsi w wojnie z plemieniem Hutu w 1994 roku. W wyniku wojny domowej śmierć poniosło ponad 1 milion osób.	
2.	Obszar działalności islamskiej grupy terrorystycznej Boko Haram, której mottem jest „zachodnia edukacja jest zakazana”; zastrzeliła z porwania prawie 300 uczennic ze szkoły.	
3.	Obszar działania piratów, którzy porwali m.in. tankowiec MT „Sirius Star” z polskim kapitanem Markiem Niskim. Za statek zapłacono 3 mln USD okupu.	

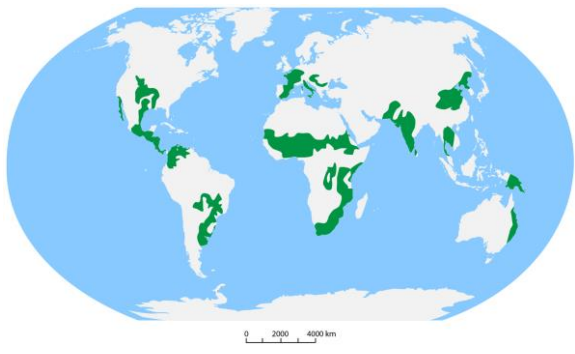
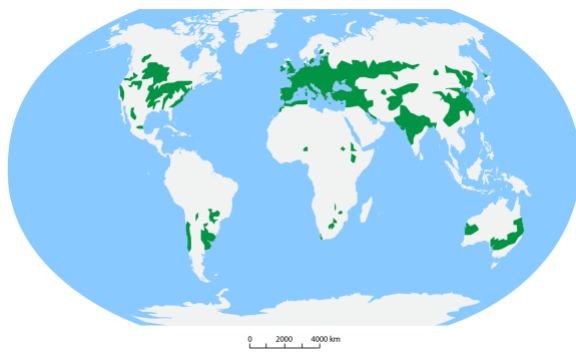
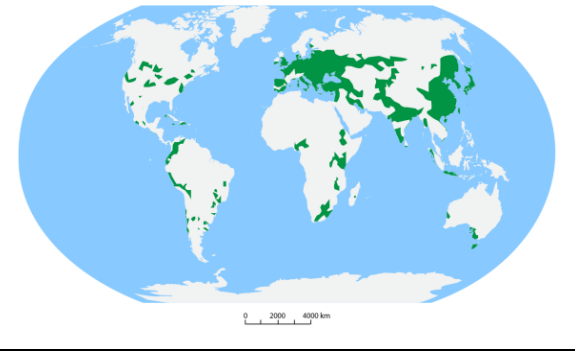
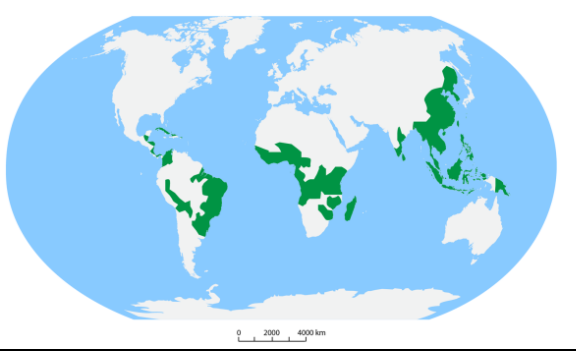
Zadanie 13. (0-4 pkt.)

Liczba uzyskanych punktów: ____ / 4

Jadąc do Afryki spotkamy się z wieloma produktami rolnymi, które rzadko lub wcale spożywamy w Polsce. Na mapach przedstawiono rozmieszczenie głównych obszarów upraw wybranych roślin na świecie i w Polsce.

Podpisz mapy właściwymi nazwami roślin uprawnych. Nazwy roślin A-D wybierz z poniżej podanych.

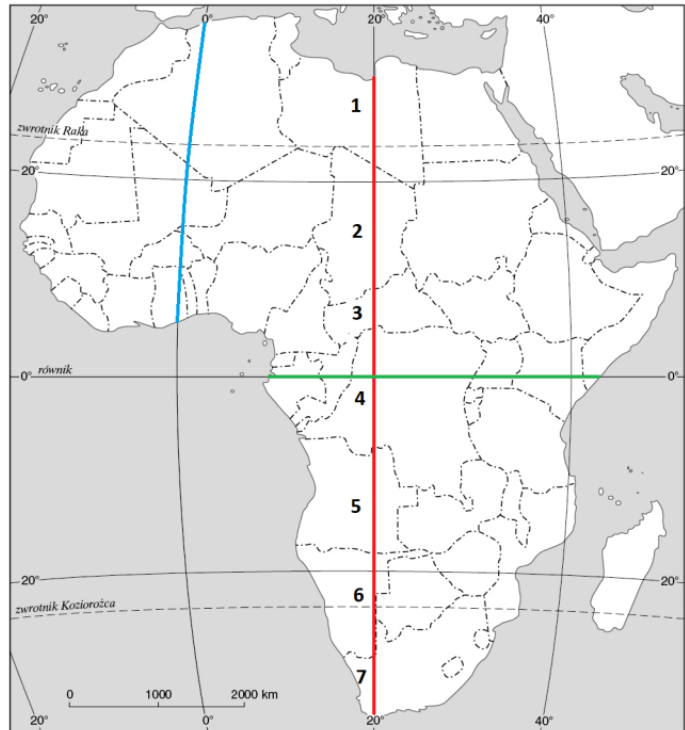
Rośliny uprawne: *maniok, burak cukrowy, sezam, pszenica, sorgo, trzcina cukrowa, ziemniaki, rzepak, juta.*

Grupy roślin uprawnych	Główne obszary upraw	
Zboża		
	A.	B.
Rośliny bulwiaste (okopowe)		
	C.	D.

Zadanie 14. (0-7 pkt.)

Liczba uzyskanych punktów: ____ / 7

W Krakowie wyznaczono południk 20°E i część uczniów postanowiła podróżować wzdłuż niego, gdyż przechodzi on również przez Afrykę (kolor czerwony) aż do Przylądka Igielnego.

Wymień, w kolejności od północnej granicy Afryki po Przylądek Igielny, stolicy państw, przez które przebiega południk 20°E. Uwaga! Jeżeli państwo posiada kilka stolic napisz tylko jedną z nich.

1. 2. 3.
4. 5. 6.
7.

Zadanie 15. (0-2 pkt)

Liczba uzyskanych punktów: ____ / 2

Podążając wzdłuż Czarnego Łądu uczniowie wspominali wielkich Polaków, którzy zapisali się w historii Afryki. Poniżej opisano dwóch polskich podróżników, którzy kiedyś zawitali na Czarny Łąd.

Dobierz do podanych opisów właściwe nazwisko podróżnika. Nazwiska wybierz spośród podanych poniżej.

Maurycy Beniowski, Arkady Fiedler, Jerzy Loth,

Wojewódzki Konkurs Geograficzny
dla uczniów szkół podstawowych województwa wielkopolskiego
STOPIEŃ WOJEWÓDZKI 2022/2023

Lp.	Opis	Imię i nazwisko podróżnika
1.	Podróżnik, który pierwotnie podróżował po Ameryce. Pieszko przeszedł trasę budowanego Kanału Panamskiego. W 1929 roku, jako delegat PTG popłynął z Rotterdamu, przez Wyspy Kanaryjskie do Kapsztadu a następnie przemierzył całą Afrykę od Przylądka Dobrej Nadziei po Kair po drodze przepływając Jezioro Tanganika, Jezioro Wiktorii i spływając Nilem.	
2.	Podróżnik, który został zesłany na Kamczatkę, sporządził mapę półwyspu, z którego w 1771 roku uciekł uprzednio uprowadzając wraz z towarzyszami statek – popłynął m.in. wzdłuż Kuryli, Wysp Japońskich po Makau. Z ramienia Francuzów został zarządcą Madagaskaru, gdzie budował drogi, kanały, szpitale itp.; osuszał bagna i organizował eksplorację wyspy. Zawarł przymierze z malgaskimi plemionami, które obrały go królem.	

Zadanie 16. (0-10 pkt)

Liczba uzyskanych punktów: ____/ 10

Na fotografiach przedstawiono wybrane atrakcje turystyczne Afryki, a ich rozmieszczenie zaznaczono na mapie. **Uzupełnij tabelę.**

Lp.	Opis	Fotografia (nazwa)	Litera na mapie
1.	Grupa jedenastu cennych historycznie i ciekawych architektonicznie skalnych kościołów, wykutych w litej skale pod koniec XII i na początku XIII wieku. Obiekt wpisany na listę światowego dziedzictwa kulturalnego UNESCO.		
2.	Park Narodowy porośnięty sawanną z licznymi migrującymi zwierzętami. Należy do największych i najbardziej znanych obszarów chronionych na świecie. Miejsce licznych safari. Obiekt wpisany na listę światowego dziedzictwa UNESCO.		
3.	Znajdują się tu unikatowe wioski z chatami z gliny, kryte strzechą. Wioski rozłożone są na odcinku 150 km wzdłuż uskoku Bandiagara. Urwisko dawało ludziom dobrą pozycję do obrony przed atakami sąsiednich plemion. Obiekt wpisany na listę światowego dziedzictwa UNESCO.		
4.	Obiekt, który już w starożytności był atrakcją turystyczną; obejmuje kompleks budowli zbudowanych na zachodnim brzegu Nilu w XXV w. p.n.e.		
5.	Obszar powulkaniczny w klimacie zwrotnikowym wilgotnym, porośnięty sawanną i lasem z Chamarel – ziemią siedmiu kolorów, zawdzięczający swój rozwój przede wszystkim turystyce.		

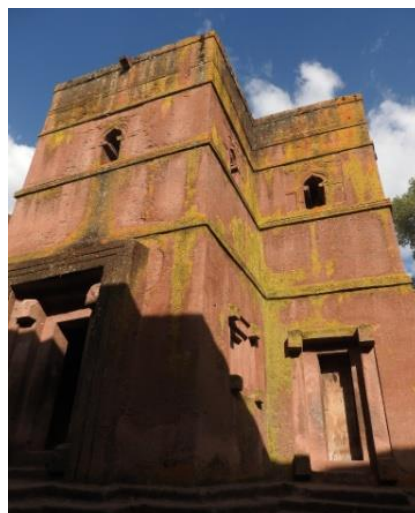
Mauritius

Giza

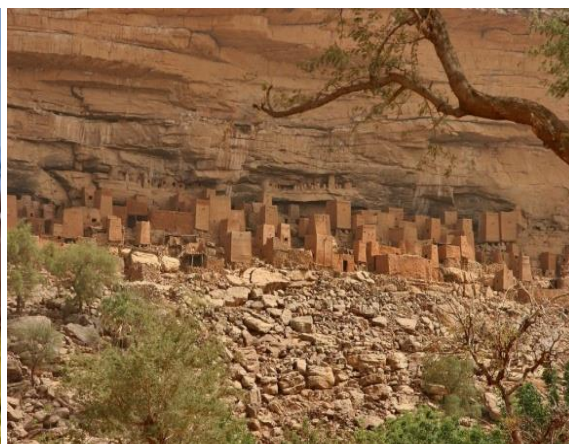
Lalibela

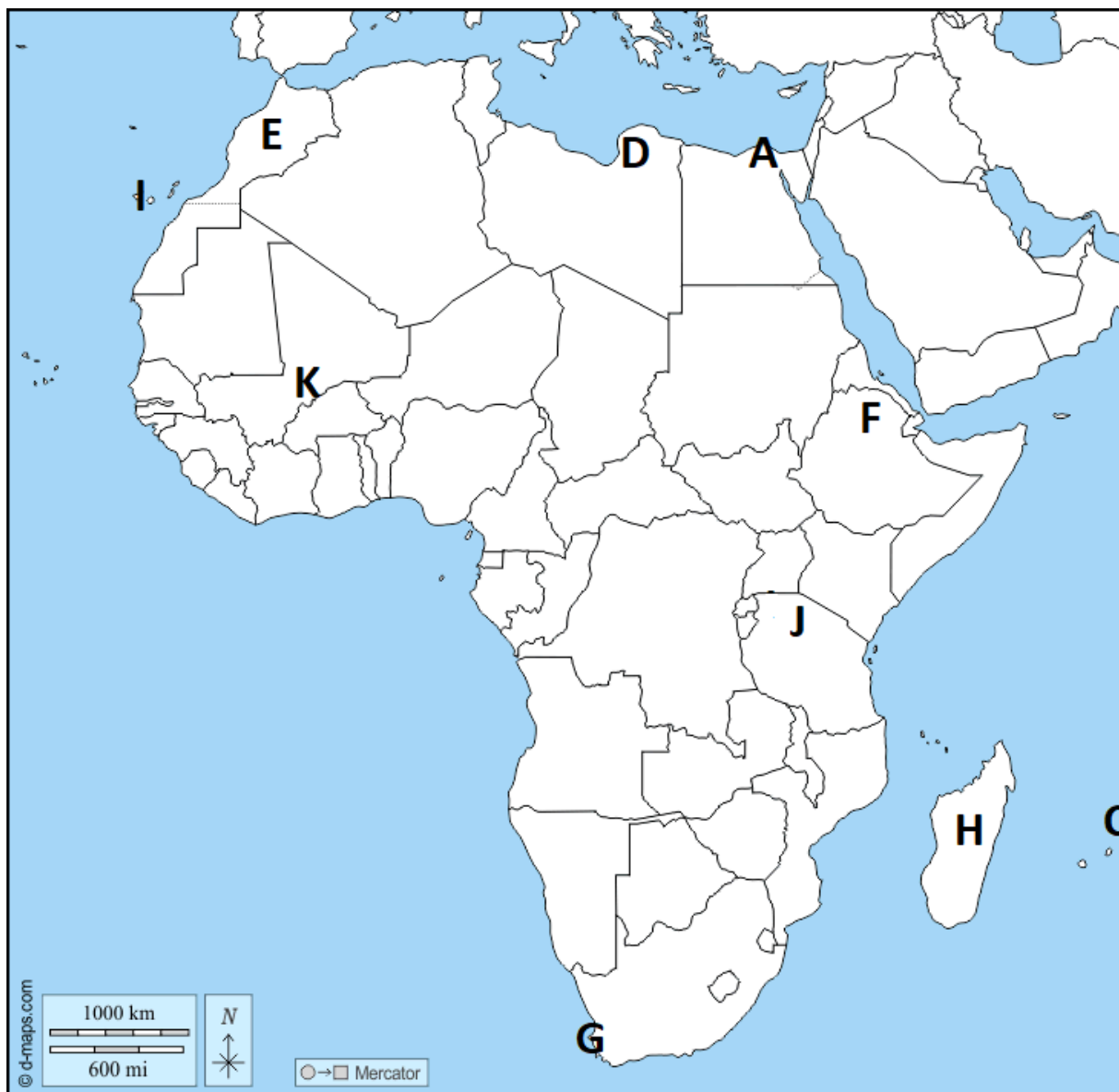

Serengeti

Kraj Dogonów

Żegnając Czarny Ląd uczniowie nie mogli się oprzeć pytaniu – jak tak atrakcyjny turystycznie i bogaty w surowce kontynent może być taki biedny? Do zobaczenia na następnej wyprawie!

Wypełnia Wojewódzka Komisja Konkursowa

Suma uzyskanych punktów:

.....
Podpis osoby oceniającej (imieniem i nazwiskiem)

BRUDNOPIS

Wojewódzki Konkurs Geograficzny
dla uczniów szkół podstawowych województwa wielkopolskiego
STOPIEŃ SZKOLNY 2022/2023

KLUCZ ODPOWIEDZI

Za rozwiązanie arkusza można uzyskać maksymalnie **60** punktów.

Do etapu rejonowego zakwalifikują się uczniowie, którzy zdobędą co najmniej **48** punktów.

Kwestie sporne rozwiązujemy zawsze na korzyść ucznia.

Nr zad.	Prawidłowa odpowiedź	Punkty	Uwagi dotyczące punktacji																				
01.	Wierszami w kolejności od góry: 1. Nysa Łużycka – A – Niemcy 2. Dunajec – C – Słowacja 3. San – D – Ukraina	0-6	1 pkt za każdą prawidłowo uzupełnioną komórkę – razem 6 pkt. 0 pkt za odpowiedź nie spełniającą kryterium lub brak odpowiedzi.																				
02.	A. $24^{\circ} - 15^{\circ} = 9^{\circ}$ $1^{\circ} - 4'$ $9^{\circ} - x$ $X = \frac{9^{\circ} \times 4'}{1^{\circ}} = 36'$ $9.00 + 36' = \mathbf{9.36}$ B. Czas środkowoeuropejski C. Godz. 10.00 D. Godz. 10.00	0-5	1 pkt za poprawne obliczenia w podpunkcie A. 1 pkt za każdą prawidłową odpowiedź – razem 4 pkt. 0 pkt za odpowiedź nie spełniającą kryterium lub brak odpowiedzi.																				
03.	Odpowiedzi w kolejności od góry: A. delcie B. płytkich C. deltowych	0-3	1 pkt – za każdy prawidłowy wybór pojęcia – łącznie 3 pkt. 0 pkt za odpowiedź nie spełniającą kryterium, odpowiedzi lub brak odpowiedzi.																				
04.	Odpowiedzi: A., D.	0-2	Po 1 pkt – za wybór zdania prawdziwego – razem 2 pkt. 0 pkt – za odpowiedź nie spełniającą kryterium lub brak odpowiedzi.																				
05.	W kolejności od góry: <table border="1" style="margin-left: auto; margin-right: auto;"> <tr> <td></td><td>A</td><td>B</td><td>C</td></tr> <tr> <td>1.</td><td></td><td></td><td>X</td></tr> <tr> <td>2.</td><td>X</td><td></td><td></td></tr> <tr> <td>3.</td><td></td><td>X</td><td></td></tr> <tr> <td>4.</td><td></td><td>X</td><td></td></tr> </table>		A	B	C	1.			X	2.	X			3.		X		4.		X		0-4	1 pkt – za prawidłowe wstawienie znaku X – łącznie 4 pkt. 0 pkt – za odpowiedź nie spełniającą kryterium lub brak odpowiedzi.
	A	B	C																				
1.			X																				
2.	X																						
3.		X																					
4.		X																					

Wojewódzki Konkurs Geograficzny
dla uczniów szkół podstawowych województwa wielkopolskiego
STOPIEŃ SZKOLNY 2022/2023

KLUCZ ODPOWIEDZI

06.	Odpowiedzi: Nazwa rzeki: Nida Zlewisko: Morza Bałtyckiego	0-2	1 pkt - za podanie prawidłowej nazwy rzeki. 1 pkt podanie właściwej nazwy zlewiska. 0 pkt – za odpowiedź nie spełniającą kryterium lub brak odpowiedzi.
07.	A. – miejsko-przemysłowy Wyżyny Śląskiej B. – wyżynny wyżyny Krakowsko-Częstochowskiej C. – nadmorski Pobrzeża Słowińskiego D. – rolniczy Wyżyny Lubelskiej Krajobrazy antropogeniczne: A. i D.	0-6	1 pkt – za prawidłowe przyporządkowanie krajobrazów do fotografii – łącznie 4 pkt. Po 1 pkt za prawidłowe wskazanie krajobrazu antropogenicznego – łącznie 2 pkt. 0 pkt – za odpowiedź nie spełniającą kryterium lub brak odpowiedzi.
08.	Prawidłowe dokończenia zdania: C., E., F.	0-3	1 pkt za każdą literę prawidłowo wskazującą koniec zdania – razem 3 pkt. 0 pkt – za odpowiedź nie spełniającą kryterium, więcej niż trzy odpowiedzi lub brak odpowiedzi.
09.	Prawidłowe odpowiedzi w kolejności od góry: 1. jezioro rynnowe / rynna lodowcowa – jedno z wymienionych jezior: Jezioro Góreckie / Witobelskie / Łódzko-Dymaczewskie / Dębno / Jarosławieckie 2. oz – Oz Bukowsko-Mosiński 3. morena czołowa – Wał Pożegowski / Osowa Góra 4. pradolina – Pradolina Warciańsko – Odrzańska / Pradolina Warszawsko-Berlińska Uwaga! Znakiem „/” oddzielono alternatywne, prawidłowe odpowiedzi.	0-8	1 pkt – za każdą prawidłowo rozpoznaną formę polodowcową – razem 4 pkt. Po 1 pkt za prawidłowo dobrane przykłady – razem 4 pkt. 0 pkt – za odpowiedź nie spełniającą kryterium, więcej niż trzy odpowiedzi lub brak odpowiedzi.

Wojewódzki Konkurs Geograficzny
dla uczniów szkół podstawowych województwa wielkopolskiego
STOPIEŃ SZKOLNY 2022/2023

KLUCZ ODPOWIEDZI

10.	Przykłady poprawnych odpowiedzi: Podobieństwa - w obu miejscach temperatura zimą spada poniżej 0°C, - w obu miejscach najzimniejszym miesiącem jest styczeń, - w obu miejscach najcieplejszym miesiącem jest lipiec, - w obu miejscach największe opady przypadają na lipiec, Różnice: - maksymalne średnie dobowe temperatury lipca są wyższe w Poznaniu, - minimalne średnie dobowe temperatury stycznia są niższe na Kasprowym Wierchu, - opady na Kasprowym Wierchu w ciągu roku są wyższe niż w Poznaniu. Uwaga! Uznajemy wszystkie inne prawidłowe odpowiedzi wynikające z rysunków	0-4	Po 1 pkt za każdą prawidłową odpowiedź – razem 4 pkt. 0 pkt – za odpowiedź nie spełniającą kryterium lub brak odpowiedzi.
11.	Odpowiedź: D. – Wysokość nad poziom morza.	0-1	1 pkt za prawidłowo wskazany czynnik klimatotwórczy. 0 pkt – za odpowiedź nie spełniającą kryterium lub brak odpowiedzi.
12.	W kolejności od góry: A. – Sudety – Karkonosze B. – Góry Świętokrzyskie – Łysogóry C. – Karpaty – Tatry	0-6	1 pkt za każdą prawidłowo wypełnioną komórkę tabeli – razem 6 pkt. 0 pkt – za odpowiedź nie spełniającą kryterium lub brak odpowiedzi.
13.	W kolejności od góry: A. – Magurski PN – 9 B. – Słowiński PN – 18 C. – Woliński PN – 23 D. – Biebrzański PN – 3 E. – PN Gór Stołowych - 13	0-10	Po 1 pkt za każdy prawidłowo rozpoznany park narodowy – razem 5 pkt. Po 1 pkt za prawidłową lokalizację parku narodowego na rysunku – razem 5 pkt. 0 pkt – za odpowiedź nie spełniającą kryterium lub brak odpowiedzi.

Wojewódzki Konkurs Geograficzny
dla uczniów szkół podstawowych województwa wielkopolskiego
STOPIEŃ REJONOWY 2022/2023

SCHEMAT OCENIANIA

Za rozwiązanie arkusza można uzyskać maksymalnie **60** punktów.

Do etapu wojewódzkiego zakwalifikują się uczniowie, którzy zdobędą co najmniej **51** punktów.

Kwestie sporne rozwiązujemy zawsze na korzyść ucznia.

Nr zad.	Prawidłowa odpowiedź	Punkty	Uwagi dotyczące punktacji
1.	W kolejności od góry: A – Cieśnina Gibraltarska B – Kanał Sueski C – Cieśnina Bab el Mandab (Bab el Mandeb)	0-3	1 pkt – za każdą prawidłowo wpisaną jednostkę geograficzną – razem 3 pkt 0 pkt – za odpowiedź nie spełniającą kryterium lub brak odpowiedzi
2.	Poprawne rozwiązanie: $20^{\circ} + 30^{\circ} = 50^{\circ}$ $1^{\circ} = 111,1\text{km}$ $50^{\circ} - x$ $X = (50^{\circ} \text{ razy } 111,1 \text{ km}) / 1^{\circ}$ $X = 5\,555 \text{ km}$	0-2	2 pkt – za poprawne obliczenia i poprawny wynik 1 pkt – za poprawne obliczenia 0 pkt za odpowiedź nie spełniającą kryterium lub brak odpowiedzi
3.	Poprawne odpowiedzi: C., D., F.	0-3	1 pkt – za każde prawidłowo wybrane zdanie – razem 3 pkt 0 pkt – za odpowiedź nie spełniającą kryterium lub brak odpowiedzi
4.	Poprawne odpowiedzi: G – B – E – F – A – D – C	0-5	1 pkt – za każdą prawidłowo wpisaną literę – razem 5 pkt 0 pkt – za odpowiedź nie spełniającą kryterium lub brak odpowiedzi
5.	Przykład poprawnej odpowiedzi: Pustynie na zwrotnikach powstają, gdyż powietrze w cyrkulacji międzyzwrotnikowej traci całą wilgoć na równiku i na zwrotniku spływa już powietrze suche. Pustynie zwrotnikowe tworzą się gdyż w szerokościach zwrotnikowych powietrze spływa w dół i dlatego nie ma tam wilgoci - tworzy się wyż atmosferyczny zwany wyżem dynamicznym.	0-2	1 pkt – za wskazanie, że pustynie zwrotnikowe powstają w ośrodku wysokiego ciśnienia 2 pkt – za wyjaśnienie powstawania pustyn zwrotnikowych w powiązaniu z cyrkulacją pasatową – utratą wilgoci nad równikiem i spływaniem powietrza suchego w szerokościach zwrotnikowych 0 pkt – za odpowiedź nie spełniającą kryterium lub brak odpowiedzi
6.	W kolejności od góry: 1. – C 2. – A 3. – B 4. – D	0-4	1 pkt – za każde prawidłowe przyporządkowanie – razem 4 pkt 0 pkt – za odpowiedź nie spełniającą kryterium lub brak odpowiedzi
7.	Poprawna odpowiedź: B. 3.	0-2	1 pkt – za poprawny wybór litery 1 pkt – za poprawny wybór numeru 0 pkt – za odpowiedź nie spełniającą kryterium lub brak odpowiedzi

Wojewódzki Konkurs Geograficzny
dla uczniów szkół podstawowych województwa wielkopolskiego
STOPIEŃ REJONOWY 2022/2023

8.	W kolejności od góry: 1. erg – fotografia C. 2.serir – fotografia A. 3. Hamada – fotografia B.	0-6	1 pkt za każdą prawidłowo uzupełnioną komórkę tabeli – razem 6 pkt 0 pkt – za odpowiedź nie spełniającą kryterium lub brak odpowiedzi
9.	W kolejności od góry: 1. szybciej 2. budującej 3. wiatru 3. barchanami	0-4	1 pkt – za każdy prawidłowy wybór wyrażenia – razem 4 pkt 0 pkt – za odpowiedź nie spełniającą kryterium lub brak odpowiedzi
10.	Przykład poprawnej odpowiedzi: Powierzchnia Jeziora Czad w latach 1972 – 2007 uległa zmniejszeniu Przyczyna np. - nadmierny pobór wody na potrzeby rolnictwa - nadmierny pobór wody w związku z nawadnianiem pustyni - coraz bardziej rozwijająca się uprawa roślin wodochłonnych np. bawełny i ryżu	0-2	1 pkt za poprawny wniosek 1 pkt za podanie prawidłowej przyczyny 0 pkt – za odpowiedź nie spełniającą kryterium lub brak odpowiedzi
11.	Poprawne odpowiedzi: 1., 4., 5., 7.	0-4	Po 1 pkt za każdą prawidłowo wybraną informację – razem 4 pkt 0 pkt – za odpowiedź nie spełniającą kryterium lub brak odpowiedzi
12.	Poprawne odpowiedzi: 1. Nil – B 2. Kongo – A	0-4	Po 1 pkt za prawidłowe przyporządkowanie rzek do zdjęć satelitarnych – razem 2 pkt Po 1 pkt za prawidłowy wybór nazwy rzeki – razem 2 pkt 0 pkt – za odpowiedź nie spełniającą kryterium lub brak odpowiedzi
13.	Poprawna odpowiedź: B.	0-1	1 pkt za prawidłowy wybór zdania fałszywego 0 pkt – za odpowiedź nie spełniającą kryterium lub brak odpowiedzi
14.	Poprawne odpowiedzi: A., C., D., H.	0-4	1 pkt za każdą prawidłową odpowiedź – razem 4 pkt 0 pkt – za odpowiedź nie spełniającą kryterium lub brak odpowiedzi

Wojewódzki Konkurs Geograficzny
dla uczniów szkół podstawowych województwa wielkopolskiego
STOPIEŃ REJONOWY 2022/2023

15.	Przykład poprawnej odpowiedzi: <table><tr><td>>5000 m n.p.m.</td><td>Piętro śnieżno-lodowe</td></tr><tr><td>4000-5000 m n.p.m.</td><td>Piętro skał i złodzonych rumowisk</td></tr><tr><td>3000-4000 m n.p.m.</td><td>Piętro alpejskie</td></tr><tr><td>Na 2000 m n.p.m.</td><td>Górskie wilgotne lasy równikowe / lasy mgliste</td></tr><tr><td>Poniżej 1000 m n.p.m.</td><td>Suche sawanny</td></tr></table> Uwaga! Uznajemy każdą poprawną odpowiedź dotyczącą piętrowości roślinnej np. górskie wilgotne lasy = lasy mgiet; piętro skał = piętro turni; piętro alpejskie = łąki wysokogórskie Nie uznajemy pojęć: regiel górny, regiel dolny, hale.	>5000 m n.p.m.	Piętro śnieżno-lodowe	4000-5000 m n.p.m.	Piętro skał i złodzonych rumowisk	3000-4000 m n.p.m.	Piętro alpejskie	Na 2000 m n.p.m.	Górskie wilgotne lasy równikowe / lasy mgliste	Poniżej 1000 m n.p.m.	Suche sawanny	0-4	1 pkt – za każdą prawidłowo uzupełnioną komórkę tabeli – razem 4 pkt 0 pkt – za odpowiedź nie spełniającą kryterium lub brak odpowiedzi					
>5000 m n.p.m.	Piętro śnieżno-lodowe																	
4000-5000 m n.p.m.	Piętro skał i złodzonych rumowisk																	
3000-4000 m n.p.m.	Piętro alpejskie																	
Na 2000 m n.p.m.	Górskie wilgotne lasy równikowe / lasy mgliste																	
Poniżej 1000 m n.p.m.	Suche sawanny																	
16.	Wierszami od góry: <table><tr><td>1. Kilimandżaro</td><td>4.</td><td>F</td></tr><tr><td>2. Danakil/Afar/Jez. Assal</td><td>3.</td><td>H</td></tr><tr><td>3. Delta Okawango</td><td>5.</td><td>B</td></tr><tr><td>4. Sahara</td><td>2.</td><td>G</td></tr><tr><td>5. Wodospady Wiktorii</td><td>1.</td><td>K</td></tr></table>	1. Kilimandżaro	4.	F	2. Danakil/Afar/Jez. Assal	3.	H	3. Delta Okawango	5.	B	4. Sahara	2.	G	5. Wodospady Wiktorii	1.	K	0-10	1 pkt za każdą prawidłowo uzupełnioną komórkę tabeli – razem 10 pkt 0 pkt – za odpowiedź nie spełniającą kryterium lub brak odpowiedzi Uwaga! Jeżeli przy Saharze uczeń wpisał literę I zamiast G proszę uznać
1. Kilimandżaro	4.	F																
2. Danakil/Afar/Jez. Assal	3.	H																
3. Delta Okawango	5.	B																
4. Sahara	2.	G																
5. Wodospady Wiktorii	1.	K																

SCHEMAT OCENIANIA

*Za rozwiązanie arkusza można uzyskać maksymalnie **60 punktów**. Finalistami Konkursu zostaną uczestnicy, którzy zdobędą co najmniej **33 punkty**. Tytuł Laureata Konkursu otrzymają uczestnicy, którzy zdobędą co najmniej **54 punkty**.*

Nr zad.	Prawidłowa odpowiedź	Punkty	Uwagi dotyczące punktacji												
1.	Nazwa choroby: cholera Przykładowe działania: 1) zaszczepić się przed wyjazdem 2) pić tylko butelkowaną wodę 3) nie jeść surowych warzyw i owoców 4) jeść pokarmy i pić wodę tylko z bezpiecznego źródła 5) nie kupować żywności na straganach 6) jeść tylko gotowane warzywa itp.	0-2	1 pkt. za prawidłową nazwę choroby. 1 pkt. za podanie prawidłowego działania 0 pkt. – za brak odpowiedzi lub odpowiedź niespełniającą kryterium odpowiedzi.												
2.	W kolejności od góry: A – 2 – gruźlica B – 1 – malaria	0-4	Po 1 pkt. za każdą prawidłowo uzupełnioną komórkę tabeli. 0 pkt. – za brak odpowiedzi lub odpowiedź niespełniającą kryterium odpowiedzi.												
3.	Nigeria: 1) przyrost naturalny: 7 923 000-2 793 000 = 5 130 000 2) wskaźnik przyr. nat: (5 130 000/213 401 000) x 1000‰ ≈ 24,04‰ 3) wskaźnik przr. rzecz.: 24,04‰ + (-0,4‰) = 23,64‰ Polska: 1) przyrost nat.: 363 000 – 503 000 = -140 000 2) wskaźnik przyr. nat.: (-140 000 / 38 379 000) x 1000‰ ≈ -3,65‰ 3)wskaźnik przyr. rzeczywistego: -3,65‰ + (-0,1‰) = -3,75‰	0-4	Po 1 pkt. <u>za każdy prawidłowo obliczony wskaźnik</u> – razem 4 punkty. Lub Po 1 pkt. za <u>prawidłowe obliczenie przyrostu naturalnego</u> dla każdego kraju – razem 2 pkt. 0 pkt. – za brak obliczeń, brak odpowiedzi lub odpowiedź niespełniającą kryterium odpowiedzi.												
4.	W kolejności od góry: <table><tr><td>Zdanie</td><td>Nigeria</td><td>Polska</td></tr><tr><td>1.</td><td></td><td>X</td></tr><tr><td>2.</td><td></td><td>X</td></tr><tr><td>3.</td><td>X</td><td></td></tr></table>	Zdanie	Nigeria	Polska	1.		X	2.		X	3.	X		0-3	Po 1 pkt. – za każdy poprawnie postawiony znak X – razem 3 pkt. 0 pkt. – za brak odpowiedzi lub odpowiedź nie spełniającą kryterium odp.
Zdanie	Nigeria	Polska													
1.		X													
2.		X													
3.	X														

Wojewódzki Konkurs Geograficzny
dla uczniów szkół podstawowych województwa wielkopolskiego
STOPIEŃ WOJEWÓDZKI 2022/2023

5.	W kolejności od góry: 1. D 2. A 3. C	0-3	1 pkt. za każdą prawidłowo wpisaną literę – razem 3 pkt. 0 pkt. – za brak odpowiedzi lub odpowiedź nie spełniającą kryterium.						
6.	<table><tr><td>Język angielski</td><td>Język portugalski</td><td>Język francuski</td></tr><tr><td>Botswana</td><td>Mozambik</td><td>Burkina Faso</td></tr></table>	Język angielski	Język portugalski	Język francuski	Botswana	Mozambik	Burkina Faso	0-3	1 pkt. za każde poprawne przyporządkowanie – razem 3 pkt. 0 pkt. – za brak odpowiedzi lub odp. nie spełniającą kryterium.
Język angielski	Język portugalski	Język francuski							
Botswana	Mozambik	Burkina Faso							
7.	Państwo: Hiszpania A – Wyspy Kanaryjskie B – Ceuta C – Melilla	0-4	1 pkt. za każdą poprawnie podaną nazwę obszaru – razem 4 pkt. 0 pkt. – za brak odpowiedzi lub odpowiedź nie spełniającą kryterium.						
8.	W kolejności od góry: F, P, P	0-3	Po 1 pkt. za wpisanie znaku X w odpowiednia komórkę tabeli – razem 3 pkt. 0 pkt. – za brak odpowiedzi lub odpowiedź nie spełniającą kryterium.						
9.	1. A. 2. B.	0-2	1 pkt. za każde prawidłowo zakończone zdanie – razem 2 pkt. 0 pkt. – za brak odpowiedzi bądź odpowiedź nie spełniającą kryterium.						
10.	1. miedź 2. złoto 3. srebro	0-3	1 pkt. – za każdą poprawną nazwę metalu – razem 3 pkt. 0 pkt. – za brak odpowiedzi, błędny wybór lub odpowiedź nie spełniającą kryterium odpowiedzi.						
11.	Nazwa surowca: węgiel brunatny Zagłębia: B. Turoszowskie C. Bełchatowskie	0-3	1 pkt. za podanie nazwy surowca energetycznego. Po 1 pkt. za każdą poprawną nazwę zagłębia – razem 2 pkt. 0 pkt. – za odpowiedź nie spełniającą kryterium lub brak odpowiedź.						

Wojewódzki Konkurs Geograficzny
dla uczniów szkół podstawowych województwa wielkopolskiego
STOPIEŃ WOJEWÓDZKI 2022/2023

12.	W kolejności od góry: 1. E 2. C 3. A	0-3	Po 1 pkt. za każdą prawidłowo uzupełnioną komórkę tabeli. Razem 3 pkt 0 pkt. – za brak odpowiedzi lub odpowiedź nie spełniającą kryterium.
13.	A. – sorgo B. – pszenica C. – ziemniaki D. – maniok	0-4	Po 1 pkt. za prawidłowe podpisanie mapy – razem 4 pkt. Lub 1 pkt. za prawidłowe przyporządkowanie dwóch roślin do każdej z grup – razem 2 pkt. 0 pkt. – za brak odpowiedzi lub odpowiedź nie spełniającą kryterium.
14.	1. Trypolis 2. Ndżamena 3. Bangi 4. Kinszasa 5. Luanda 6. Windhuk 7. Pretoria lub Kapsztad lub Bloemfontein Uwaga: Uznajemy każdą poprawną pisownię podanych stolic.	0-7	Po 1 pkt. za każdą poprawną nazwę stolicy – razem 7 pkt. 0 pkt. – za brak odpowiedzi lub odpowiedź nie spełniającą kryterium.
15.	1. Jerzy Loth 2. Maurycy Beniowski	0-2	1 pkt. za każde prawidłowo dobrane nazwisko podróżnika – razem 2 pkt. 0 pkt. – za brak odpowiedzi lub odpowiedź nie spełniającą kryterium.
16.	1. Lalibela – F 2. Serengeti – J 3. Kraj Dogonów – K 4. Giza – A 5. Mauritius – C	0-10	1 pkt. za każdą prawidłowo uzupełnioną komórkę tabeli – razem 10 pkt. 0 pkt. – za brak odpowiedzi lub odpowiedź nie spełniającą kryterium.